

Poštnina plačana v gotovini.

17 X 1935

KMETOVALEC

GLASILO
KMETIJSKE DRUŽBE

V

LJUBLJANI

R. Z. Z. O. Z.

Celoletna naročnina znaša **Din 25**— (za inozemstvo **Din 35**—).
List izhaja v zimskem času dvakrat, čez poletje enkrat mesečno.

Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Novi trg št. 3.

Cene oglasom za enkratno objavo:

$\frac{1}{2}$ strani Din 800— in Din 40— oglasne takse $\frac{1}{8}$ strani Din 200— in Din 5— oglasne takse
 $\frac{1}{4}$ strani Din 400— in Din 20— oglasne takse $\frac{1}{16}$ strani Din 100— in Din 2— oglasne takse

Mali oglasi beseda po 50 par in Din 2— oglasne takse

Priloge listu se računajo za vsakih 1000 prilog po 100 Din.

Vsebina: Glavna načela nove uredbe o zaščiti kmeta. — 25letnica kmetijske šole v Sv. Juriju pri Celju. — Kislja krma — dobra krma. — Razno. — O gnojenju sadnega drevja. — V čem je rešitev našega vinskega gospodarstva. — Prva zvezna razstava ormoške cikaste živine. — Izdelovanje dobrega masla v domačnosti. — Razno. — Uspeh plemenilne dobe v l. 1935. — Oktober (vinotok). — Vprašanja in odgovori. — Družbene zadeve in razno. — Priloga: Vnovčevalec.

Blaznikova „Velika Pratika“ za leto 1936

je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. BLASNIKA NASL. LJUBLJANA, BREG 10 IN V VSEH VEČJIH TRGOVINAH. Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike „Poklon Modrih“.

95

Brinje, fige in rozine

oddaja po najnižji ceni IVAN JELACIN, Ljubljana, Emonska c. 8.

87

Mlin (prenosljiv)

za moko in šrot na krogli, tečajih, ki jemlje 100 kg šrota ali 30 kg moke na uro ima poceni na prodaj: INŽ. ROVSEK, LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 35.

93

Sadno drevje!

Jablane hruške, visoke in prtilične, črešnje, orehe, breskve, marelice in vrtnice ima na prodaj: VINKO STRMLJAN, TENETIŠE, pošta: LITIJA. (Zahtevajte ponudbe).

92

Bik

pingavske pasme, licencovan, težak 900 kg, star 3½ leta, se proda. SIMON RAJŠP, pos. TRNOVSKA VAS, p.: SV. BOLFENK V SLOV. GORICAH — via PTUJ.

91

Najceneje se oblečete,

če kupite narejene moške in deške obleke ter perilo domačega izdelka iz lastne tovarne

„TRIGLAV“

Josip Olup, Ljubljana

Stari trg 2, Pod trančo 1, Kolodvorska 8.

BRINJE, FIGE IN CVEBE za žganjekuho

ima na zalogi

A. ŠARABON v Ljubljani.

Vzorci na razpolago.

Ekonom,

neozenjen, kavčlje zmožen absol. kmet. šole, z daljšo prakso, išče nameščenja na večjem živinorejskem posestvu. Naslov pri: UPRAVI KMETOVALCA ŠTEV. 94.

94

Sadna drevesa

Za jesensko saditev nudi jablane, hruške, črešnje, breskve, marelice, vrtnice in cepljene vinske trte iz vrst trsnega izbora: DREVESNICA FERLE, SVIBNO, p. RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU. — Pišite po naš cenik.

90

Bolni na pljučih! Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti prehranjevanja

ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata teža telesa se zviša ter po poapnenju sčasoma bolezen preneha.

Resni moške

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo iz katere boste žrpali mnogo koristnega. Ker ima moj založnik samo

10.000 komadov za brezplačno

razpošiljanje, pišite takoj, da se boste mogli tudi Vi prištevati med one srečneže.

Zbiralnica za pošto:

ERNST PASTERNAK, Berlin S. O.
Michaelkirchplatz 13, Abt. Z. 492.

KMETOVALEC

št. 19. in 20. V Ljubljani, 15. oktobra 1935.

Leto 52.

Glavna načela nove uredbe o zaščiti kmeta.

Stefan Sušec.

Ne moremo sicer trditi, da je to vprašanje s splošnega gospodarskega vidika rešeno na najboljši način, toda priznati moramo, da je vlada šla do skrajne meje ter storila za ozdravljenje kmetijskega stanu največ, kar se je sploh za ta stan v danih razmerah storiti moglo, ne da bi se preobčutno zamajali stebri našega hranilnega in posojilnega sistema.

Vlada je z uredbo o zaščiti kmetov z dne 30. septembra 1935. jasno in odkrito priznala načelo, da se kmet **ne more višje zadolžiti kot do polovice svojega premoženjskega imetja**. V posledici tega priznanega načela je vlada določila, da se lahko po sklepu okrajnega sodišča **kmetijski dolgovni odpišejo, odnosno črtajo v onem iznosu, ki presega polovico dolžnikovega imetja**. V ostalem je bilo območje sedanje vlade za rešitev vprašanja kmetijskih dolgov že ozko začrtano z uredbami prejšnjih režimov in se je morala dokončna rešitev v glavnem gibati v že danem okviru. Pri tem je vlada v prvi vrsti vodila račun o koristih kmetijskega stanu in upoštevala, kjer se je le dalo, neugodno plačilno zmožnost kmeta ter mu skušala olajšati stanje. Vsled tega je morala interese upnikov staviti bolj ob stran.

V splošnem je nova uredba pridržala **12 letno obročno plačevanje dolgov — nastalih do 20. aprila 1932. — in obrestno mero v iznosu 4½ % za dolgove pri denarnih zavodih in 1 % za dolgove pri privatnikih**. Prvi plačilni obrok (anuiteta) zapade v plačilo najkasneje 15. novembra 1936.

Obresti za dobo od **15. novembra 1933. do 15. novembra 1934.** se morajo, ako še niso plačane, **poravnati najkasneje do 15. novembra 1935.** Obresti od 15. novembra 1934. do 15. novembra 1935. se pa morajo prišteti h glavnici, ki se porazdeli po določenem ključu na plačilne obroke (anuitete). Postranskih, manipula-

tivnih, stroškov se ne sme pod nikakim nazivom posebej računati.

Vsi oni kmetijski dolžniki, pri katerih skupna vsota dolgov po njihovem mnenju **prekorači 20 % vrednosti njihove imovine**, lahko pri pristojnem okrajnem sodišču s tožbeno vlogo zahtevajo, da jim **sodišče 12 letno obročno plačevanje podaljša na 25 let** in pri dolgovih napram denarnim zavodom zniža obrestno mero **od 4½ na 2 %**, ako pri neugodnih denarnih razmerah ne zmorejo plačevanja o uredbi določenih obrokov. To ugodnost uživajo tudi oni dolžniki, ki jim je sodišče na tožbeno vlogo znižalo dolgove na polovico (50 %) vrednosti njihove imovine. Dolžniki pa, ki so zadolženi pod 20 %, t. j. pod eno petino vrednosti njihove imovine, nimajo možnosti podaljšanja plačilnih obrokov in zmanjšanja obrestne mere.

Pri izvajanju te nove uredbe bo najbolj dalekosežnega pomena ugotavljanje vrednosti kmetijske imovine po okrajnih sodiščih. Navodila za to ugotavljanje še niso znana in se bodo šele izdala s posebnim pravilnikom. Od teh navodil bo dejansko zaviselo, ali bo nova uredba prinesla kmetiskemu stanu ono rešitev, ki jo naši zadolženi kmetje v teh gospodarsko obupnih časih tako željno pričakujejo.

25 letnica kmetijske šole v Sv. Juriju pri Celju.

1. septembra t. l. je praznovala banovinska kmetijska šola pri Sv. Juriju svoj 25 letni obstoj. Ob tej priliki se je zbralo veliko število absolventov ter prijateljev tega zavoda, da so skupno počastili spomin na ustanovitev tega ognjišča kmetijskega napredka. Ravnateljstvo šole je z veliko vnemo pripravilo skromno, a tem bolj pomembno domačo slavo. Nekdanji in sedanji učitelji so se zopet sešli s svojimi bivšimi učenci, da so skupaj proslavili ta pomemben dan.

Šolsko izvestje izkazuje, da je v preteklih 25. letih v 22. letnikih absolviralo na zavodu 582 gojencev. Od teh je dosedaj že 132 samostojnih gospodarjev, 305 mlajših je še na domu staršev, 64 v raznih kmet. službah, 47 v drugih službah in

deloma v Ameriki, 33 pa je med vojno padlo, oziroma umrlo. Največ absolventov je iz ptujskega, celjskega in obeh mariborskih srezov ter iz prevaljskega in slovenjgraškega sreza. Razveseljivo je, da prihajajo zadnja leta na naše zavode tudi gojenci in gojenke iz sosednje Koroške, ki se vračajo zopet domov, le žal, da ni slične akcije na našem Primorju. Kmetijsko gospodinjstvo šolo, ustanovljeno na zavodu l. 1931., je v prvih štirih letnikih dovršilo 85 gojenk. Vsako leto se je vršilo na zavodu, zlasti pa v poslednjih letih večje število raznih strokovnih tečajev. Tako je bilo 5- do 8-tedenskih tečajev za učitelje, eden od teh pred vojno.

Šolsko posestvo, ki je ob ustanovitvi obsegalo le zemljišče ob zavodu 42 ha, se je polagoma z manjšimi dokupi povečalo na 51.50 ha, z dokupom planinskega posestva za pašnik mlade živine na Boču pa celo na 144 ha. Kako so se v početku razmeroma slaba zemljišča polagoma z drenažo ter globljim in boljšim obdelovanjem zboljšala, kažejo statistični podatki pridelkov v teku teh 25 let. Tako n. pr. so znašali pridelki prvo leto 1910., ko zemljišča niso bila še osušena, zagnojena in pripravljena: ozimna pšenica 12 q, ječmen 10 q, oves 13.30 q, koruza 10 q, krompir 74 q, pesa 150, repa 55 q, seno 37.5 q. Povprečje zadnjih let pa izkazuje: ozimna pšenica 23.5 q, ozimni ječmen 21.3 q, oves 20.1 q, koruza 33.2 q, krompir 182 q, pesa 871 q, fižol 22.7 q, hmelj 13 q, ajda 11.5 q, repa 258 q, str. korenje 224 q, detelja 125 q, seno 65 q.

Število in teža živine se sicer izza prvih let po dokupu ni toliko izpremenilo ob povprečnem stanju 40—50 glav, zato se je pa povišal letni prirastek s plemensko odrejo mlade živine, t. j. od početnih 20—25 q na sedanjih 45—50 q, ter je letni prirastek povprečno 30 %. Bolj se je dvignilo stanje v svinjereji, pri katerih je letni prirastek v zadnjem času celo 100 % ter je bil najvišji 146.5 % početne teže. Povprečna mlečnost zadnjih 5 let je znašala 1965 l, najvišja 3434 l. Mlečnost pri tej domači sivopšenični pasmi sicer ni tako visoka, zato je pa mleko zelo mastno, živina zelo zdrava in rastna ter krepke konstitucije in to pri običajni krmi brez dodatka močnih krmil. V zadnjih 15. letih je oddal n. pr. zavod za pleme 52 bikcev, 42 krav, oziroma telic, 222 merjaščkov, 254 svinjk, oziroma svinj, 120 ovnov in ovac, 72 petelinov, 60 kokoši in okrog 7000 valilnih jajc. Z letom 1924. se je uredila na zavodu tudi banovinska plemenilna postaja za srez Šmarje in Celje z dvema noričanoma ter je znašal letošnji prigon 135 kobil.

Manj ugodna je pa lega za sadjarstvo vsled precej stalne dolinske megle, tako da je l. 1929. posezlo nad 350 dreves. V l. 1931. se je sicer pridelalo 235 q sadja, a od tedaj do letos, ko je bilo

zopet nekoliko bolje, ni bilo skoraj nikakega pridelka.

Novo šolsko leto 1936/37. se začne po 14-dnevnem odmoru s 15. septembrom ter je bilo sprejetih v kmetijsko šolo 30 gojencev, v gospodinjstvo pa 25 gojenk.

Poljedelstvo in travništvo.

Kisla krma — dobra krma.

I. Lipovec.

Zanimanje za uspeh in izkušnje s silažo narašča dan za dnem. Iz svoje izkušnje napravo silažne krme vsakomur priporočam. L. 1933. sem v jeseni zgradil silos — prvega v ljutomerski okolici, in sicer okroglo jamo, 2 m notranjega premera ter 3 m notranje višine. Prvotno sem nameraval zgraditi silos tako, da bi bil ves v zemlji. Moral bi pa narediti močan pokrov, sicer je taka jama naravnost prepada, nevarna za ljudi in živino. Prihranitev na prostoru pa ni v nobenem razmerju z nevarnostjo; zato bi priporočal, da se za silose, ki niso zgrajeni vsaj 1 meter nad zemljo, ne daje podpore. Če je silos zgrajen vsaj 1 meter nad tlami, tvori obenem **trdno ograjo**, da ne more nihče pasti v jamo.

V jeseni l. 1933. sem silos natlačil s pozno zadnjo jesensko deteljo, ki drugače sploh ne bi prišla v prid živini, in s koruzinjem, kakor je ostalo, ko smo koruzo potrgali. Jemali smo predvsem le bolj zeleno koruzinje. Uspeh je bil presenetljivo dober. Živina je rada žrla to kislo krmo in je lepo uspevala. Ko sem dobil zagotovilo, da dobim za zgradbo silosa podporo, sem se takoj odločil zgraditi še en silos. Tudi ta je okrogel. Da sem se odločil za okroglo obliko, je najbolj vplivalo to, da se pri nas dobi proti mali odškodnini model od zidarskega mojstra. Betoniranje s tem modelom je zelo enostavno. Z 1 m visokim modelom smo v **enem dnevu** zgradili drugi silos, ki ima višine znotraj 3.40 m. Za zunanjo steno nad zemljo se dobijo istotako deske, ki se z verigami obdajo kot zunanji obod. Na tleh se prisuje k deskam zemlja.

Lani sem za silažo sejal približno 1 oral koruze. Najlepše je zrastle tista, ki sem jo sejal na deteljišče, ki je bilo zaradi predenice preorano.

Koruzo sem sadih v vrste kakor navadno koruzo, le bolj gosto, okopal sem jo z oko-

palnikom in osipal z osipalnikom. Zrastla je nad 2 m visoko. Žetev je bila tako obila, da je bil snop pri snopu. Druga koroza v ječmenovo strnišče je bila znatno slabša. Gnojil nisem nobeni korozi, pa se je izkazalo, da je treba na strnišču gnojiti. Sejal sem tudi sončnice in bil prav zadovoljen. Opozarjam, da se morajo sončnice sejati same in vsaj 14 dni pozneje kot koroza, ker postanejo stebila sončnic preveč trda dotlej, ko je koroza pripravna za žetev.

Razen tega smo na boljšem travniku zgodaj kosili seno in tudi otavo, tako da je do polnitve silosa v septembru in oktobru zrastel lep otavič, ki smo ga po potrebi kosili in mešali med koroza in sončnice. Za poskušnjo sem natlačil nekaj koroze same, a tega ne bom več storil, ker se ob času krmljenja koroza sama preveč osuši in vsled tega izgubi mnogo na vrednosti. Če pa je silaža mešana (koroza in sončnice z deteljo ali s travo), se ta zmes veliko bolj sprime in tvori nekak samodelujoči pokrov, da se silaža ohrani bolj sveža. Da je bilo koruzinje zrezano in da je tudi ta silaža v drugem letu izborno učinkovala, naj omenim le mimogrede.

Še nekaj izkušenj. Ker se silaža za kakih 30% vsede, sem lani nastavljal nad betonirano jamo lesen obod, ki sem ga natlačil s krmo in pokrival z zemljo. Ker pa ta obod ni točno nadaljeval betonskega zidu na nekaterih straneh, je tam pri sesedanju ostalo nekoliko praznega prostora. Vsled tega je nekaj krme ob strani splesnilo. Ker so nekateri posestniki lani, potem, ko se je prva krma sesedla, silos odprli in z drugo krmo dopolnili ter imeli dober uspeh, nameravam tudi jaz letos tako narediti.

Razno.

V zadnji številki „Kmetovalca“ smo objavili 26 naslovov kmetovalcev, ki jim je Osrednja komisija za semenogojstvo ali skrajšano „Okosem“ priznala seme žit. Naj objavimo še one, ki so pozneje poslali vzorce žita v preiskavo, pri katerih se je torej priznanje malo zakesnilo.

Naslov	Rastlina	Množina semena
27. Pečarič Janez, Čurili, p. Metlika,	belt. pšen. 277, I. razmn.	15 q
28. Žerdin Ivan, Dol. Lendava,	„ „ 277, II. „	15 q
29. Lebar Josip, Kapca 91,	„ „ 277, II. „	3 q
30. Sreski kmet. odbor, Dol. Lendava,	„ „ 277, I. „	10 q
31. Ogrinec Avgust, Mekinje 30,	„ „ 277, I. „	6 q
32. Šmid Stanko, Podpeč 1., Jurklošter,	„ „ 277, II. „	7.5 q
33. Popovič Dako, Vinomer, Metlika,	„ „ 831, I. „	10 q

Že sedaj opozarjamo vse kmetovalce, ki prijavljajo seme v priznavanje, da naj vzorce žita pošljejo potom sreskega kmet. referenta takoj po mlatvi, ki se naj pa opravi čimprej. Kajti preiskava semena traja najmanj 14 dni. Seme brez preiskave v laboratoriju ne more biti priznано, seme pa mora biti priznано vsaj do konca avgusta, kajti septembra meseca prične že setev in pred setvijo je najživahnejše povpraševanje po semenu. V korist pridelovalca je torej, če mu je seme kmalu priznано in če je o tem javnost obveščena čimprej pred setvijo. S tem pa letošnje delovanje Okosema še ni končano. Najvažnejše šele pride. To je priznavanje krompirja. Krompir je Okosem pregledal dvakrat. Prvič koncem junija in v začetku julija, drugič v prvi polovici septembra. Pregledal je okoli 80 nasadov. Uspeh seveda še ni znan, kajti potrebno je krompir pregledati še v laboratoriju. Pridelovalci bodo morali poslati vzorce — koliko, to bomo še poročali —, da se krompir preišče. Sedaj naj lepo krompir preberejo in spravijo v suho in hladno klet, kjer pa ne sme pozimi zmrzovati. Javijo naj, koliko so pridelali krompirja skupno s priznanega nasada in koliko približno bo semena na prodaj. Za seme se računa ves krompir, ki je težji od 4 dkg. Skupno bo priznано okoli 50 vagonov krompirja. — Izvirnega beltinskega žita bo letos posejano širom Slovenije 35.000 kg. Vsi, ki so sprejeli izvirno seme, naj skrbno hranijo odrezke obesnih listkov, da bodo prihodnje leto ob pregledu posevka lahko dokazali, da so sejali izvirno seme. Pravtako naj hranijo odrezke vsi oni kmetovalci, ki so kupili I. razmnožitev izvornih semen ali domače seme, če želijo prijaviti posevek v priznavanje.

Letošnja suša je povzročila, da najdemo pri krompirju prav čudne in nenavadne oblike gomoljev. Krompir je v suši že prenehal rasti, gomolje se je proti koncu zoževalo. Pa je padel dež in gomolj se je na novo razširil in izrastel dalje. Tak krompir ima obliko steklenice. Ima pas, zato mu rečemo „prepasani“ krompir. Če je bil gomolj že v suši v rasti zaključen, tedaj je dež povzročil, da je pričel na novo rasti na mestih, kjer bi sicer morala biti očesa. Tam so narasli drobni gomoljički, eden, dva ali še več na starem gomolju. Temu gomolju pravimo, da je „preraščen“. Tega pojava pa ne smemo zamenjati z „nitavostjo“. Kmetovalci preraščanje prav radi zamenjajo z njo.

Nitavost se pojavi šele v kleti v tem, da so oči slabotne in da odženejo prav kot nit drobne cime. Splošno so opazali: 1. da pozne sorte po suši močnejše odganjajo, preraščajo in izraščajo (se prepašujejo) kakor grozdje; 2. da imajo gomoljčki na obrastlem in prerastlem gomolju več škroba kakor gomolj, iz katerega izhajajo in da v zasipnici prav dobro prezimijo; 3. da vsebuje prvotni gomolj, ki se je obrastel ali ki je prerastel, 6—8% škroba, da ga lahko krmimo in kisamo, kajti v kleti se ne drži dobro. Glede vrednosti tega krompirja za seme bomo še razpravljali.

Letos bo izvršen v Dravski banovini večji poskus s sejanjem vinskega ovsa. Zimski oves se seje tekom meseca oktobra. Čimprej v tem mesecu tem bolje. Zimski oves poprej dozori od jarega in daje tudi boljše prideleke. Je zelo težak, kakor nam kaže analiza zimskega ovsa, ki ga je pridelal g. Warsberg, Šmartno ob Paki. Seme je priznано od Okosema. Hektolitrska teža mu iznaša 47, absolutna teža 32,5, čistota 97,85. Žal, da je imel g. Warsberg le malo semena. Ostalo seme (400 kg) je dobil g. Ernest Osiander iz Guštanja. V vsakem srezu bo napravljen poskus z 20 kg ozimnega ovsa. Videli bomo, kako se bo obnesel. Le to tožijo kmetovalci, da imajo v jeseni premalo zemlje na razpolago za setev zimskega ovsa. To je pa vprašanje kolobarja, ki bo prišlo na red, če se zimski oves povsod dobro obnese.

Fižolova pršica. Na fižolu se je letos pojavila pršica ali rdeči pajek. Fižolovina se je predčasno posušila. Ljudje so mislili, da je vzrok suša. Ponekod je tudi bila. Toda večinoma se je vsled suše najprej razvila pršica in ta je nato uničila fižolovo listje. Mnogo smo jo videli po Štajerskem. Listje je porumenelo, na spodnji strani se je pordečilo. Če smo spodnjo stran listja povečali dvajsetkrat, smo opazili med drobnimi nitkami laziti drobčkane rdeče pajke, ki so sesali sok iz listja. Vsepolno jih je bilo. Složno so izsesali ves sok, list je moral propasti. Ne pomaga nič drugega, kakor škropiti z mrzlo vodo, ali z bakreno-apneno brozgo, slično kakor to delajo hmeljarji. Fižolovke je treba sežgati, ker zálega na njih prezimi.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

O gnojenju sadnega drevja.

Fr. K.

Številne sadne razstave, ki jih prirejata kmetijske in sadjarske podružnice po deželi v letošnji jeseni, nam nudijo dokaj poučnega, ne samo glede pravih in najprikladnejših sort, ki se morajo v bodoče gojiti v dotičnem okolišu, nego nam tudi

predočujejo o marsikateri zanikarnosti, kako se sadno drevje ne bi smelo oskrbovati. Naj navedemo na kratko samo še vedno zanikarnost pri obiranju in spravljanju namiznega sadja, površno ali sploh nikakršno zatiranje bolezni in škodljivcev, ki nam še vedno kvarijo naše žlahtno sadje, brezbriznost glede obrezovanja in ostale nege drevja, predvsem pa nerazumljivo malomarnost, da ni potrebno sadnemu drevju tudi **gnojiti**. Sicer opazamo v mnogih krajih napredek, zlasti pri nekaterih umnih posestnikih, ali velika večina sadjarjev še vedno ne vidi potrebe rednega gnojenja drevja. **Na razstavah se lahko poučijo ljudje, kateri sadjar goji sadno drevje tako, kakor je potrebno in kateri ne.** Drobiž, pegasto, hrapavo in krastavo, pokvečeno in na ta ali oni način skaženo sadje, je vedno znak starokopitnosti in zanikarnosti. Res je, da je letošnja suša na mnogih krajih škodovala sadju glede debelosti, vendar, kjer je bilo drevje okopano in dovolj pognojeno ter se je čakalo z obiranjem, je vkljub temu pridelek prvovrsten.

Vsakemu kmetovalcu je razumljivo kot nekaj samoobsebi umevnega, da se mora gnojiti krompirju, pesi, repi in drugim poljščinam, ako hoče imeti primeren pridelek. Samo sadno drevje naj bo še vedno ona pastorka, katera naj uspeva in rodi brez gnoja, in to prvovrstno sadje. Zares čudna primera, ki nam da razmišljevati.

Za danes se hočemo omejiti na opis nekaj zelo zanimivih večletnih gnojilnih poskusov, ki so se izvajali na sadnem drevju v banovinski drevesnici v Kostanjevici pod nadzorstvom sreskega kmet. referenta in njegovega pomočnika.

V ta namen se je izbralo enako stare kanadke, posajene l. 1927. Vzela se je površina od 200 m², na kateri je bilo po 8 dreves. Ena parcela se je pustila negojena in druga parcela po 8 dreves se je skozi tri leta letno jeseni v oktobru gnojila po principu polnognojenja.

Preden se je poskus izvedel, se je zemlja preiskala (analizirala). Rezultat je bil sledeč:

Na površini dveh arov (8 dreves) se je letno jeseni posipalo 6 kg apnenega dušika, 8 kg Tomasove žlindre in 8 kg 40% kalijeve soli. To odgovarja po enem hektarju (približno 400 dreves): 300 kg apnenega dušika, 400 kg Tomasove žlindre in 400 kg 40% kalijeve soli.

Cena teh gnojil je na 1 ar (100 m² ali 4 drevesa) 15 Din; na en oral (5700 m² ali 228 dreves) 855 Din; na en hektar (10.000 m² ali 400 dreves) 1500 Din.

Prvikrat se je gnojilo jeseni l. 1932. L. 1933. se pridelek ni tehtal, ker se pri gnojenju sadnega drevja in vinograda običajno pokaže večji pridelek šele v dru-

Ta pridelek odgovarja po 1 hektarju:

Ia namiznih jabolk . . . 2.100 kg
II. namiznih jabolk . . . 1.500 „
III. za gospodarstvo . . . 900 „

II. Negnojena parcela je pa dala::

na 8 drevesih (2 ara ali 200 m²)
Ia namiznih jabolk 22 kg
II. namiznih jabolk 15 „

Fot. K. Pučnik, Zagreb.

Sl. 65. Večletni gnojilni poskus na sadnem drevju v ban. drevesnici v Kostanjevici.

gem letu gnojenja. Jeseni l. 1933. se je gnojenje ponovilo. L. 1934. pa po vsej okolici Kostanjevice ni bilo jabolk, gnojenje se je v jeseni l. 1934. vseeno ponovilo in v l. 1935. se je pridelek natančno ugotovil.

Dne 20. julija 1935. se je obseg debla v višini 1.5 m nad zemljo meril. Pri 8 negnojnih drevesih je znašala povprečna debelost 28.11 cm, pri 8 polnognojnih pa 38.21 cm.

Od 1. avgusta dalje se je tudi odpadlo sadje zbiralo in tehtalo. Na negnojni parceli je odpadlo 48% pridelka in na polnognojni pa 38%. Ta izpadek je pa v prvi vrsti pripisovati letošnji veliki suši tekem poletja.

Pridelek letos, kakor smo že omenili, ni bil velik, vendar pa, kar se tiče gnojenja, izredno poučljiv. Bil je sledeč:

I. polnognojena parcela je namreč dala:
na 8 drevesih (2 ara ali 200 m²)

Ia namiznih jabolk 42 kg
II. srednjih namiznih jabolk 30 „
III. za gospodarstvo pa . . 18 „

III. za gospodarstvo pa . . . 7 kg

Ta pridelek odgovarja po 1 hektarju:

Ia namiznih jabolk . . . 1.100 kg
II. namiznih jabolk . . . 750 „
III. za gospodarstvo pa . . 350 „

Iz tega sledi, da je bil pridelek na polnognojni parceli skoraj še enkrat tolikšen, kakor na negnojni. Že pri prvi ugotovitvi pridelka je bila večja vrednost

Fot. K. Pučnik, Zagreb.

Sl. 66. Letošnji pridelek gnojilnega poskusa.

istega tako velika, da se ni povrnil samo izdatek za gnojilo vseh treh let, temveč je vrglo celo nekaj čistega dobička. **Pridelek** je bil na polnognojni parceli po enem hektarju vzeto za sledeče količine **večji**, kakor na negnojni parceli:

I. namiznih jabolk za . . . 1000 kg

II. namiznih jabolk za . . . 750 „

III. za gospodarstvo pa . . . 550 „

Vrhutega je bila kakovost in oblika jabolk na polnognojni parceli mnogo boljša kakor na negnojni.

Ta izredno točno in vestno izveden poskus nas uči, da ne more biti več nikaškega dvoma, da se stroški letnega polnognojenja z umetnimi gnojili na sadnem drevju ne bi izplačali.

Vinarstvo in kletarstvo.

V čem je rešitev našega vinskega gospodarstva.

Josip Zabavnik.

Poleg vinogradnikov imajo največji vpliv na vinsko gospodarstvo vinski trgovci in gostilničarji.

Če govorimo z vinogradnikom, toži o slabih vinskih letinah, o nizkih cenah, o težkočah pri prodaji vina, o konkurenci vin iz drugih krajev države na našem vinskem trgu, o visoki zemljarini i. t. d. Vse pa, kar vinogradnik za svoj obrat potrebuje, mora drago plačati. Njegova bilanca je v zadnjih letih stalno pasivna.

Če vprašamo vinskega trgovca ali kako našo vinarsko ali kletarsko zadruho, kako je z vinsko kupčijo, odgovorijo, da ne gre po želji. Povpraševanje po vinu je majhno, vse povečini na vero v naši posodi, plačila netočna, vinska posoda se ne vrača pravočasno ali pa se vrača pokvarjena, za takojšnjo polnitev nesposobna, popravila in ponovnega ovinjenja potrebna. Vse to povišuje režijo, ki jo nekdo mora plačati. Izvoza vina v tujino ni, ali pa prav malo. Vinski kupci iz drugih krajev države k nam ne prihajajo. Na promet slabo vpliva dejstvo, da mora vinski trgovec plačati trošarino. Sprovodnice položaja ne zboljšujejo.

Če govorimo z gostilničarjem, slišimo, da so javne dajatve na vino, ki ga toči, ogromne, vsled česar ga ne more točiti poceni in mora gledati, da vino čim ceneje kupi. Potrošnja vina pada, ker med narodom ni denarja. Vino ne bi smelo biti

dražje od 10 Din liter. Potrošač danes ne gleda toliko na kakovost kakor na ceno vina, četudi mu boljše vino diši, toda višjih cen ne prenese.

To so dejstva, ki smo jih hoteli predvsem ugotoviti. Iz njih razvidimo, da obstoje razne ovire, ki nam ne dopuščajo, da bi se naše vinsko gospodarstvo razvijalo na zaželjeni višini. Če hočemo, da bo živel vinogradnik in da bosta izhajala vinski trgovec in gostilničar, tedaj moramo predvsem složno odstraniti ovire, ki nam onemogočajo priti do vsestranskega uspeha. Kakor vidimo, so poklici vinogradnika, vinskega trgovca in gostilničarja tesno povezani med seboj. Drug brez drugega ne morejo uspešno vršiti svojega poklica.

Vinogradnikova, vinskega trgovca in gostilničarjeva dolžnost je, da se vsak v svoji stroki do skrajne možnosti naobrazuje, širi svoje obzorje in da kaže razumevanje tudi za poklic, ki mu neposredno omogoča njegov obstoj.

Vinogradnikov ponos mora biti v tem, da pridela kakovostno najboljše blago. Ko svoj vinski pridelek prodaja, naj ne zahteva pretiranih cen, da s tem ne odvrne vinskega trgovca ali gostilničarja od sebe in ju ne sili, da gresta po vino drugam, kjer ga dobita ceneje.

Vinski trgovec je moralno dolžan, da krije svoje potrebe na vinu v svoji neposredni bližini, da ne hodi po vino na drugi konec sveta, če ga tam morda dobi nekoliko ceneje, toda slabše kakovosti nego doma pri domačem vinogradniku, ki svojega pridelka nikamor drugam prodati ne more. Vinski trgovec se mora zavedati, da so mu ljudje, med katerimi živi, najbližji in da jih tudi on v marsičem potrebuje v današnjem medsebojno povezanem gospodarstvu.

Kakor vinski trgovec, je ravnatoko moralno dolžan tudi gostilničar, če ne krije svoje potrebe na vinu pri najbližjem vinskem trgovcu, da nakupuje vino za svoj obrat doma, da toči samo domače vino in naj tudi on ne hodi po vino v druge kraje (banovine), oziroma naj odklanja taka vina vse dotlej, dokler naš domači vinogradnik ni razprodal svojega vina. Napačno je pojmovanje gostilničarjev po vinotočih in o njih pobijanju. Vinotoči pri vinogradnikih bodo obstojali in se širili ali pa jih ne bo in to v tem razmerju, kakor bodo vinski trgovci in gostilničarji segali po domačem vinu. Nobenemu vino-

gradniku točenje vina na drobno ni ideal, vsak rajše proda vino na veliko in ceneje. Tisti dinar, ki ga gostilničar več zasluži pri vinu iz drugih krajev, kakor pri domačem vinu, ne sme biti merodajen za odvracanje domačega vina, ker se to maščuje pri splošnem lokalnem gospodarstvu, kar mora končno občutiti tudi gostilničar sam.

Ne bomo razpletali teh vprašanj dalje, naj povedano zadostuje. Že z navedenih dejstev je razvidno, da imajo vinogradniki, vinski trgovci in gostilničarji mnogo skupnih interesov, da so v svojih obratih navezani drug na drugega, zato morajo biti složni, opustiti morajo vsako medsebojno mržnjo in složno naj vselej in povsod nastopajo predvsem proti visoki obremenitvi vina z javnimi dajatvami.

Žitnorejca in mlekarstvo.

Prva zvezna razstava ormoške cikaste živine.

Ing. Boris Wenko.

Po lepo uspeli zvezni razstavi svetloisljastega goveda v Murski Soboti, ki smo jo opisali v prejšnji številki „Kmetovalca“, je sledila 27. in 28. septembra **prva zvezna razstava ormoške cikaste živine** o priliki sreske kmetijsko-obrtne razstave v Ptuj.

Okoliš te pasme obsega samo srez Ptuj in je to naš najmanjši pasemski okoliš v Dravski banovini. S selekcijskim delom se je pričelo šele l. 1931. Zato smo se bali, da razstava ne bo dobro uspela. Toda bili smo prijetno iznenadeni. Živina je bila mnogo boljša, kakor smo pričakovali. Prireditelj sama pa je bila odlično organizirana. Izkušnje zvezne razstave v Murski Soboti so bile tu že upoštevane. Največje zasluge na skrbni pripravi imata g. zvezni predsednik **Lovro Petovar** in zvezni veterinar dr. **Vilko Jedlička**. Mnogo je pomagal tudi član zveznega načelstva **Mirko Venigerholc** ter molzni nadziralci, ki so pod vodstvom zveznega nadziralca obavili posle rediteljev.

Živina je bila postavljena po skupinah: biki, krave, bikci, telice nad in telice pod 1½ leta. V vsaki skupini so si sledile živali po edinicah, v edinicah pa po velikosti. Biki so bili postavljeni po teži.

27. sept. je ves dan posloval ocenjevalni odbor pod vodstvom živinorejske-

ga ref. kr. bansk uprave **ing. Wenka Borisa**. Odbor se je delil na dva pododbora. Prvi je ocenil krave; v njem so delovali: **Bešter, ing. Kropivšek in Škofič**. Ostale skupine so ocenili: **ing. Eiselt, Samec in Zupanc**.

Prav lepi so bili **biki-rodovniški plemenjaki**. Izvirajo večinoma iz Avstrije in so lepo oskrbovani. **Odlično oceno sta dosegla bika Miško A8 društva Podlehnik**, last štajerske hranilnice v Podlehniku ter bik **Bandi A14 društva Ormož**, ki ga oskrbuje Lovro Petovar. Samo s pol točke je poslednji zmagal nad prvim. Vsak je prejel po 500 Din. Štiri nadaljnji biki so dosegli prav dobro oceno in nagrado po 300 Din ter vsi ostali dobro oceno in nagrado po 150 Din. Vsega je bilo za 11 bikov razdeljenih 2900 Din.

Tudi v kravji skupini smo imeli nekaj prav odličnih živali, seveda tudi nekaj srednjih. **Zmagovalka je bila 9 letna krava Ormož A31**, last Kuhariča Ludvika z

Sl. 67. Rodovniško premovanje v Stražišču 1935. Glavni plemenjak.

dokazano triletno povprečno molznostjo 3041 l. Dosegla je 80 točk. Nadaljnje odlične ocene so dosegle krave: **Podlehnik A5**, last štajerske hranilnice s 75 točkami, **Središče A37**, last Štiberca Alojza iz Obreža s 77 točkami in **Središče A33**, last **Borko Antona iz Obreža** s 76 točkami. Vsaka je dobila po 400 Din. Nadalje je bilo razdeljeno za 13 prav dobrih krav po 250 Din, za 20 dobrih krav po 120 Din in za 4 povoljne po 80 Din. Vsega za krave 7570 Din.

Nad pričakovanje dober je bil uspeh pri mladih bikcih. **Odlično oceno je dosegel 19 mesečni bik Središče A2**, sedaj last Bezjaka Ivana, društva Sv. Marjeta. Bili so še trije prav dobri in trije dobri bikci. Razdeljeno je bilo 1000 Din.

V skupini starejših telic je zmagala uvožena telica Tomažiča Josipa pri društvu Ormož. **Odlično oceno pa je še dosegla telica Podlehnik A7, last štajerske hranilnice.** Bile so še tri prav dobre ocene, 4 dobrih in 2 povoljni. Nagrade so znašale 1720 Din.

Od mladih telic je dosegla odlično oceno Središče A32, last Štiberč Alojza iz Obreža. Bile sta še dve prav dobri oceni, 2 dobri in 3 povoljne. Razdeljenih je bilo 910 Din.

Vsega je bilo na nagradah razdeljenih 14.000 Din. Prispevali so država 4000 Din, banovina 8000 Din, sreski kmet. odbor Ptuj 6000 Din ter razstavni odbor 4000 Din.

Najzanimivejši pa je bil uspeh posameznih selekcijskih društev, kakor je razviden iz razpredelnice.

tudi načelnik kmet. oddelka kr. banske uprave **ing. Josip Zidanšek.** Žal smo pogrešali dopisnike naših listov, ki dosledno molčijo o delu in prizadevanju našega kmeta, za katerega imajo vedno mnogo lepih besed, a malo resničnega zanimanja.

Izdelovanje dobrega masla v domačnosti.

Franc Pavlica.

(Dalje in konec.)

Gnetenje masla.

V večjih mlekarnah imajo takozvane kombinirane pinje, v katerih se maslo izpini in obenem izgnete. V manjših obratih pa se uporablja v ta namen ralašč za to pripravljene deske z zobatim valjerm. Gospodinja uporablja enostavno kuhav-

Selekcijska društva				Razstavljene krave			Razstavljena mladina			Celoten uspeh razstave — položajno mesto	
zap. št.	se de st	pričetek dela	št. krav	št. krav	srednja ocena	položajna ocena	št. krav	srednja ocena	položajna ocena		
1	Središče	1931	78	14	66,28	I	18	2,57	II	prvo	I
2	Ormož	1931	53	12	59,33	V	14	2,33	I	tretje	III
3	Sv. Marjeta . . .	1931	51	10	59,54	IV	6	3,00	IV	četrto	IV
4	Sv. Lenart . . .	1933	31	4	64,25	III	8	4,00	V	peto	V
5	Podlehnik	1934	20	10	66,00	II	18	2,57	III	drugo	II

Pri kravah je doseglo prvo mesto društvo Središče s povprečno oceno 66,28 točk. Središče imajo torej najboljše krave v vsem pasemskem okolišu. Na drugem mestu sledi Podlehnik. Dalje pa po vrsti Sv. Lenart, Sv. Marjeta in Ormož.

Pri mladi živini je zmagalo društvo Ormož, ki ima sedaj v zveznem okolišu najboljšo mladino. Na drugem mestu sledijo Središče; dalje pa po vrsti Podlehnik, Sv. Marjeta in Sv. Lenart.

Ako sporedimo uspehe pri kravah in pri mladi živini, pridemo do končne ocene uspeha zvezne razstave in do ocene celokupnega uspeha edinic. **Prvo mesto je zavezlo društvo Središče, ki je torej končni zmagovalec vse zvezne razstave. Na drugem mestu sledi društvo Podlehnik, ki ima za Središčani najboljšo živino. Na tretjem mestu sledi Ormož, dalje Sv. Marjeta in končno Sv. Lenart.**

Zelo lepo in zanimivo razstavo si je ogledal sam g. ban Dravske banovnine dr. Marko Natlačen in izrazil svoje zadovoljstvo in priznanje. Z njim je dospel

nico in z njo pritiska maslo v skledi, da tako odstrani čim več vode. Naj se gnete tako ali drugače, doseči je pač treba trdost masla, da bo v njem čim manjši odstotek vode. Zakon o kontroli nad živili dopušča v maslu največ 16% vode. Mnogo bolje je seveda, če nima več kot 12 do 14% vode. Več vlage je težko spraviti iz masla, ker bi presuho maslo trpelo na svoji sestavi in se drobilo. Iz masla se odstrani pinjenec in voda, ki se zadržuje med maslenimi zrnici; iz toličnih kroglic se pa vode itak ne da spraviti.

Gnesti moramo prav nalahko. S premočnim pritiskanjem maslenih kep se pokvari slog masla in pinjenec se pri tem še bolj razmaže v maslo. Kepe masla je razvaljati in nato nekoliko politi s čisto mrzlo vodo. To delo se obavi najbolje na nekoliko viseči deski, tako da voda, ki spira maslo, sproti odteka.

Prostor za gnetenje masla naj bo hladen, čist in dobro zračen. Posebno se čuvajmo sonca, tako pri gnetenju kakor tudi pozneje. Pri hranjenju masla naj bodo

okna zasenčena. Sončni žarki pokvarijo maslo, da postane lojaste barve in neprijetnega okusa. V nobenem primeru se ne smemo dotikati masla z rokami in tudi ne s cunjami. Po zgnetenju je treba maslo takoj zaviti v dober papir ali pa shraniti v za to pripravno posodo. Za zavijanje je najboljši kemično čisti pergamentni papir. Ker pa je take vrste papir predrag, se poslužimo podobne vrste papirja, ki ga izdeluje domača tvornica Bonač v Ljubljani. Po zavitju maslo takoj odnesemo na hladno mesto, da se še bolj strdi.

Soljenje masla.

Da se ohrani maslo dalj časa dobro, ga solimo. Posebno za domačo potrebo je soljenje masla priporočljivo. Solimo že v pinji takoj po pranju ali pa pozneje v osoljeni vodi. Navadno vzamemo 1 do 3% dobre čiste kuhinjske soli.

Zakon o nadzorstvu nad živili dovoljuje 3% soli.

Barva masla.

Od pomladi do jeseni je maslo lepe rumenkaste, na zimo pa blede barve. Barva prihaja od krme. Dokler dobivajo krave zeleno krmo, bo maslo vsekdar lepe barve. V času suhega krmljenja pa manjka krmni takozvanega klorofila, zato je maslo belo. Mlekarne barvajo maslo potom smetane, in sicer na ta način, da vlijejo v smetano pred pinjenjem primerno količino orleanove barve. Taka barva ni zdravju škodljiva. Za 10 litrov smetane zadostuje prav mala žlička barvila. Barvanje masla je treba pač uravnati naravni barvi, ki jo ima maslo v dobi zelenega krmljenja.

Razno.

Poslednja premovalja rodovniške živine v tem letu bodo še pri teh selekcijskih edincih: v Konjicah, 8. oktobra za sivopšenično govedo, 23. oktobra v Boh. Srednji vasi in 24. oktobra v Boh. Bistrici za gorenjsko cikasto govedo. V ostalih okoliših so premovalja že končana. Uspeh je bil v splošnem prav dovoljen in je dokazal, da so naši kmetovalci večinoma že pričeli razumevati važnost selekcije naše goveje živine.

Ocenjevanje bikov je že pričelo in se nadaljuje še ves oktober in november. Občinske uprave ponovno opozarjamo, naj skrbijo za to, da pridejo vsi biki na ocenjevanje, ker nihče ne sme spuščati neocenjenega plemenjaka pod pretjno kazni, ki znaša do 1500 Din. Ako ne bo dovolj bikov doma, jih morajo občine čimprej priskrbeti,

za kar bo lepa prilika na jesenskih plemenskih sejmih.

Plemenski sejmi za bike bodo tekem oktobra v sledečih krajih: za dolénjsko sivorjavo govedo 10. oktobra v Novem mestu in 22. oktobra v Vel. Laščah, za gorenjsko cikasto govedo 15. oktobra v Kranju, za belo slovensko govedo 25. oktobra v Mariboru ter za svetlolisasto govedo 26. oktobra v Bečincih. Za ormoško cikasto govedo je bil plemenski sejem že z dobrim uspehom 26. septembra v Ormožu. Sivopšenična pasma pa sledi 4. novembra. Z ozirom na praktične izkušnje so se plemenski sejmi združili za vsak pasemski okoliš na enem mestu, s čimer je zagotovljena najboljša izbira. Oddaljenejši prodajalci poprej odbranih bikov pa prejmejo odškodnino za prigon iz sredstev banovine.

Perutninarski razstavi sta bili letošnje jesen dve: ena na velesejmu v okviru običajne razstave „Živalce“, druga pa v okviru sreske kmetijsko-obrtno razstave v Ptuj. Ljubljanska razstava je v posebnem oddeku prikazala gospodarsko perutnino, zlasti štajersko kokoš. Žal blago ni bilo tako srečno odbrano, kakor pri prejšnjih razstavah, zlasti so odpovedali nekateri stari znani rejci. Upamo, da bo prihodnjic zopet bolje. Ptujška razstava je bila menda prva te vrste. Pripravil jo je prav lepo g. sreski veter. ref. **dr. Jedlička**. Zlasti je vse hvale vredno, da so bile prvič v večjem številu in v prav dobri kakovosti prikazane domače gosi, race, purani. Dosedaj smo bili vajeni gledati na razstavah samo tujo vodno perutnino in razne bronaste purane. Naše domače blago, ki je res dobro in ga na vagone izvažamo na primer v Anglijo, smo omalovaževali. G. dr. Jedlički čestitamo, da je prvič v tem pogledu razbil predsodke in se pogumno lotil domačega blaga, ki je res lepo.

Gnojnične črpalke po znižani ceni bo kralj. banska uprava zopet razdelila prihodnjo pomlad med one prošnjike, ki so v redu napravili gnojlišča in gnojnične jame. Ker se bliža rok za predlaganje prošenj, vabimo vse zanimance, da se čimprej zgledajo pri svojih sr. kmet. referentih, kjer dobijo vsa potrebna navodila **Ing. B. W.**

Konjereja.

Uspeh plemenilne dobe v letu 1935.

Dr. Veble.

Letošnja statistika zaskočenih plemenskih kobil izkazuje porast napram lani za 216 kobil. Lani je bilo namreč zaskočenih po 111 žrebcih 4919 kobil, letos pa po 122

žrebcih 5135 kobil. Ker je že lansko število pomenilo rekord v zadnjih treh letih, predstavlja letošnji porast nadaljnji napredek v naši konjereji.

Priključeni pregled zaskočenih kobil po srezih nam pove, da v konjereji prednjači daleč pred drugimi okraji ptujski okraj: (1381 kobil), sledi murskosoboški okraj s 564 kobilami, nato ljutomerski s številom 541, ljubljanski s 432, mariborski (levi breg) s 316, dolnjelendavski s 313, krški z 223 kobilami i. t. d. Ti okraji izkazujejo tudi po kakovosti najlepše konje.

Zanimivo in poučno je dejstvo, da izkazujejo oni okraji največji porast zaskočenih kobil, ki imajo največ dobrih žrebcev. Kakovost je odločevala enako kot število. Edino izjemo predstavlja brežiški okraj, ki je letos znatno padel po številu zaskočenih kobil vključno z zadostnim številu prvovrstnih plemenskih žrebcev. To pomeni, da se konjereji tega lepega toplotnega okraja še niso znašli in da

vključno z pouku in nasvetom še niso nastopili one poti, ki bi jo morali hoditi, če hočejo doseči na tem polju uspehov.

Najvažnejši razlog, da število zaskočenih kobil v zadnjih letih od leta do leta narašča, tiči pač v tem, da se je posrečilo ustaviti katastrofalni padec števila plemenskih žrebcev, ki je od l. 1921. do l. 1932. stalno in nevzdržno padalo od 250 do 86 glav. L. 1933. se je to število dvignilo na 112, je ostalo l. 1934. na isti višini (111) in se ga je l. 1935. posrečilo dvigniti celo na 122 répov. Tu tiči glavni vzrok napredka v konjereji v zadnjih letih.

Uprava žrebčarne se trudi, da bi to svojo glavno nalogo, t. j. preskrbo naše banovine z dobrimi žrebci ter z zadostnim številom vršila še nadalje in tako našo konjerejo še bolj dvignila, vendar obstoji posebno letos nevarnost, da tega ne bo zmogla v polnem obsegu, ker so ji za to odmerjeni prepričali krediti.

Izkaz zaskočenih kobil po srezih v l. 1935.

S rez	število žrebcev	skupno število zask. kobil	kobile so bile prignane iz navedenih srezov																						
			Brežice	Celje	Dol. Lendava	Kamnik	Kočevoje	Konjice	Kranj	Krško	Laško	Litija	Ljubljana	Ljutomer	Maribor l. b.	Maribor d. b.	Maribor mesto	Mur. Sobota	Novo mesto	Ptuj	Radovljica	Slovenjgradec	Šmarje	Izven Dr. banov.	Metlika
Brežice	4	86	52							11	1												12	10	
Celje	4	176		115				2			5											2	52		
Dol. Lendava	8	360			304								16				33		1					6	
Kamnik	6	198				171			25			2													
Kočevoje	1	35					30											2						3	
Konjice	1	32						30								2									
Kranj	2	81					5		76																
Krško	7	267	5							211								51							
Laško	1	38	2	5							28												3		
Litija	2	47					6					40						1							
Ljubljana	13	467					16		12			6	432								1				
Ljutomer	15	527				3								468	23			5		4		1		23	
Maribor levi breg	7	300												12	246		18	1		23					
Maribor desni breg	2	92		1					1							58				32					
Maribor mesto	2	91							1						34	37	7			8			1	3	
Murska Sobota	11	566			6									24				526						10	
Novo mesto	1	54								1									49					4	
Ptuj	27	1383												21	13	17					1313		1	18	
Radovljica	5	202							15													187			
Slovenjgradec	1	20																				18		2	
Šmarje	2	113		1												3							79	30	
Skupaj	122	5135	59	122	313	198	30	34	128	223	34	48	432	541	316	135	8	564	103	1381	188	21	148	105	4

Gozdarstvo.

Oktober (vinotok).

Ing. V. Novak.

Hripavi žerjavi visoko kričé,
na južno hité.

Jos. Stritar.

Narava.

Gozdno drevje vseh vrst se obletava.

Poleg drevja, ki dozoreva že v septembru, rodijo seme v oktobru **macesen, smreka, bor, brinje, gaber, bukev, robinja (akcija) in domači kostanj.**

Bršljan nas sedaj v jeseni iznenadi s svojim skromnim **cvetom.**

Selitev ptičev se nadaljuje podnevi in ponoči. Selijo se taščice, pivke, samice ščinkovca, divji golobi in race. Od gostov s severa, kakor n. pr. pribe, sljuge, liske, divje gosi in žrjavi, se nekateri pri nas nekaj časa zadržé, drugi pa lete brez prestantka v toplejše kraje.

* * *

Vzgajaj!

Težka tla za pomladansko saditev ali setev zrahljamo.

* * *

Nabiramo želod, bukvico in drugo zrelo **semenje** ter ga posejemo takoj, koder se ni bati miši. Če pa mislimo sejati spomladi, shranimo seme v zračnih prostorih, kjer ni vlažno ali pretoplo. Shranjeno seme moramo večkrat premešati in gledati, da miši ne pridejo blizu.

V oktobru je čas za jesensko pogozdovanje, vendar le toliko časa, dokler zemlja ne zmrzuje. **Jesenska saditev** je dosti bolj izpostavljena vremenskim neprilikam kakor spomladanska, zato se ji radi izognemo. Koder pa vsled pomladanskih povodnji ali česa drugega ne moremo posaditi gozdnih sadik v spomladi, opravimo ta posel na jesen.

* * *

Potrudili se bomo, da svoje poseke hitro **pogozdimo** — pa najsibo spomladi ali jeseni — in s tem zadostimo zakonitim predpisom.* Vsak skrben gozdni gospodar pa bo ne glede na strogo postavo dogozdil vse prazne gozdne parcele že vsled tega, da povzdigne vrednost in dohodke svojega gozda.

* * *

* Zakon o gozdih: §§ 11. in naslednji, glej tudi „September“.

S prebiranjem **čistimo** gozd nezdravega in manj koristnega drevja. Pri tem bomo skušali vzgojiti **mešan gozd** iglastih in listnatih drevesnih vrst. Znano je, kako močno so podvrženi čisti igličasti (zlasti smrekovi) gozdovi poškodbam po mrčesu in po ujmah. Včasih pa trpi tudi čist listnat gozd bolj, kakor če bi mu bilo primešano drevje iglavcev. Če n. pr. zapade **sneg**, kadar se listje še ni obletelo, lomi peza snega veje in debela listavcem, medtem ko smreke in hoje veliko trdneje stoje.

* * *

Izkoriščaj!

Od 1. oktobra naprej pa tja do 31. marca je sekanje gozdnega drevja povsod dovoljeno.

Po ravnini in v gričevju začenjajo sekati predvsem drevje, ki da drva.

Tudi poganjke v **nizkem gozdu** že nekateri v oktobru izkoriščajo. Vendar pa to ni priporočljivo, ker ranjeni štori (panji, trši) tekom dolge zime preveč trpe. Boljši **čas za sekanje v nizkem gozdu** je proti koncu zime.

Poganjke je treba sekati z ostrim rezilom gladko in nekoliko poševno, da dežnica hitreje odteka in da se rana na panju prej zaceli.

* * *

Kleščenje gozdnega drevja za steljo je ponekod prav ta mesec v navadi, dasiravno bi se po zakonu ne smelo več vršiti.* Okoli rožensvenske (žegnanske) nedelje prirejajo nekateri planinski kraji kar slovesno „steljerajo“, pri kateri se pridno obsekava iglasto drevje za steljo. Koliko je vredna tako pridobljena stelja, nam pove kmetijski strokovnjak** : „Stelja iz vejevja iglavcev je najslabša ... Ostro listje iglavcev prizadeva živini mučno grizenje ... Taka stelja da slab gnoj, ki silno počasi prepereva ...“ Hasek take stelje je torej prav majhen. Škoda pa, ki se prizadene gozdu s kleščanjem, je zelo velika. Okleščena drevesa postajajo grčava in trhla. Kmalu niso nič več uporabna za prodajo. Polagoma se začno sušiti, mora se jih izsekavati in gozd je vedno redkejši. Tla se od leta do leta slabšajo, ker jih ne gnoje odpadajoče iglice. Opustošenje gozda se bliža.

* Zakon o gozdih, § 39. Glej tudi „Avgust“.

** Ivan Nemeč na str. 357. v „Kmetovalcu“ iz 1. 1934.

Zakon dovoljuje kleščenje le na ležečem drevju in na onem, ki ga bomo v kratkem sekali. Na stoječem drevju se sme obsekati le spodnjo polovico krošnje. Kleščenje je dopustno le v mesecih juliju, avgustu in septembru.

* * *

Pota za izvoz lesa temeljito popravljamo.

Oglarjenje se bliža koncu.

* * *

Poleti posekan les, namenjen za prodajo, skušamo kar najbolje vnovčiti.

Pri **prodaji lesa*** se lahko poslužujemo več načinov. Pri našem malem gozdnem posestniku je najbolj v navadi **prodaja iz proste roke**, kjer si sam poišče kupca in se naravnost z njim pogodi glede cene in ostalih kupnih pogojev. Tak način prodaje je včasih neizogiben in tudi koristen. Kadar bi na primer radi prodali kak les za posebno porabo (recimo prav lepe macesne ali hraste) iščemo za to blago kupca, ki se posebno s tem bavi. Tak kupec nam bo za to posebno blago gotovo lahko več nudil kakor mali trgovec.

Drugi način je **prodaja s pismeno ponudbo**, katero pošljemo več trgovcem ali pa jo oglasimo (inseriramo) v kakem časopisu. Kupci nam odgovore, po čem so voljni les kupiti in izmed njih si izberemo onega, ki nam nudi največ koristi.

Tretji način je **prodaja na dražbi** (licitacija). Kadar je povpraševanje po lesu, katerega imamo na prodaj, veliko, dosežemo z dražbo najboljše cene. To pa le tedaj, če se kupci (dražitelji) niso prej med seboj domenili. Zlasti slabša drva in vejevje se v krajih, kjer je mnogo odjemalcev, na ta način dobro prodajajo.

Ne more se reči, katera prodaja je za malega posestnika gozda najboljša, ker je to odvisno od krajevnih prilik in časovnih razmer. **Splošno pa velja pri vsaki prodaji:**

1. Preden proda les, mora posestnik poizvedeti, po kakšni ceni se prodaja les v njegovi bližnji okolici in na trgu. Kdor proda les prepoceni, oškoduje sebe samega in druge, ker potiska cene navzdol.

2. Pri prodaji in merjenju lesa moramo biti pošteni in se strogo držati dogovora. Če bi se tudi včasih posrečilo, da s premeteno prodajo dosežemo večji do-

* Glej splošna navodila o prodaji v „Marcu“.

biček na račun kupca, bomo imeli od tega pozneje le škodo, ker se nas bodo dobri odjemalci dolgo časa ogibali.

* * *

Ščiti, varuj!

Koder se še pokažejo gosenice, bube, mešički škodljivega **mrčesa**, jih uničujemo.

V gozdu je treba pridno čuvati, da ne kradejo drv in stelje.

* * *

Red.

Po dokončanem poletnem sekanju smo les sortirali in izmerili.* Sedaj je pa še treba, da v svojo **gospodarsko knjigo** vpišemo kdaj, kje in koliko smo sekali, kakšne dohodke nam je žetev v gozdu prinesla in koliko smo imeli stroškov. Ravnotako si zapišemo podatke glede jezenskega pogozdovanja (čas, kraj, število in vrsto sadik, količino semena, stroške itd.).

Pri gozdnem gospodarstvu so take za-beležbe zelo važne, saj dorašča gozdno drevje 60 do 100 let. In v tako dolgi dobi se vse pozabi, kar ni zapisanega.

* Glej „September“!

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 107. Sosed je zgradil pred petimi leti shrambo za seno, tako da se odteka deževnica s strehe drugega večjega senika na to shrambo, s te pa na moje dvorišče. Pred štirimi leti je dal napraviti pri hiši žleb, iz katerega se odteka voda pod njegove svinjake in stranišče, od tod pa pred moj vodnjak. **Kako naj postopam in kam naj se obrnem, da soseda prisilim k redu?** (I. B. v H.)

Odgovor: Zanikarnosti in brezobzirnosti sosedovi pridete lahko kaj hitro v okom. Ali ima sosed za shrambo sena in za žleb sploh stavbno dovoljenje? Iz Vaših vrstic bi sklepal, da ne. Zato predlagajte pri županstvu naknadni stavbni ogled, pri katerem zahtevajte, da uredi sosed odtok vode s shrambe za seno in iz žleba tako, da se voda ne bo stekla na Vaše dvorišče. Po vodnem in obče državljskem zakonu namreč nihče ne sme napeljavati vode s svojega zemljišča na tuje zemljišče. Docela nedopustno pa je z javnozdravstvenega stališča, če se odtekata gnojnica in straniščnica v Vaš vodnjak in zato bo moralo županstvo kot stavbno-zdravstveno-politično oblastvo prve stopnje naložiti sosedu, da prepreči kvarni odtok vode s svojega sveta na Vaše zemljišče. Če bi pa županstvo oklevalo, pa se obrnite s pritožbo na sresko načelstvo, ki bo gotovo

hitro napravilo red. Sicer bi lahko tožili soseda tudi pri sodišču, toda upravna pot bo v tem primeru cenejša in hitrejša. **Dr. S. M.**

Vprašanje 108. Sem dolžnik posojilnice in hranilnice na V., zadruga z o. z. **Ker nisem ne član, ne upnik, ampak samo dolžnik posojilnice, prosim pojasnila, po katerem načrtu sem dolžan dolg plačevati?** (J. T. v D.)

Odgovor: Preden ste postali dolžnik zadruga, ste po obstoječih zadružnih predpisih morali postati član zadruga. Zadruga Vas je sprejela za člana zadruga ter Vam zaračunala gotov delež. Svoj dolg morate odplačevati po plačilnem načrtu, ki ga je kmetijski minister določil za zadrugu Slovenije in ki je objavljen v Službenem listu od 20. julija 1935., pri čemer se predpostavlja, da je Vaš dolg nastal pred 20. aprilom 1932. **Š. S.**

Vprašanje 109. L. 1921. mi je izročil oče polovico svojega posestva in določil, da moram l. 1931. sestri izplačati 1500 Din, L. 1922. pa je umrla mati. Tedaj mi je sodišče prisodilo še drugo polovico posestva ter odredilo, da moram bratu in sestri izplačati vsakemu po 2250 Din, l. **Ali sem glede sestrine terjatve po 1500 Din iz očetove polovice zaščiten in l. ali sta brat in sestra upravičena zahtevati plačilo terjatev po 2250 Din iz matrne dediščine — glede katerih nisem zaščiten — v polnih zneskih, odnosno morata-li kaj popustiti, ker je vrednost posestva padla?** (A. C. v D.)

Odgovor: ad 1. Sestrina terjatev v znesku 1500 Din izvira iz očetove predajne pogodbe in spada, kakor drugi pogodbeni dolgov, pod kmetško zaščito, ad 2. Brat in sestra sta upravičena zahtevati plačilo terjatev po 2250 Din iz matrne dediščine v polnih zneskih brez vsakega popusta, ne oziraje se na to, ali se je vrednost posestva med tem časom izpremenila ali ne. Naknadno zmanjšanje vrednosti posestva nima redoma nikakega vpliva na višino od sodišča določene dediščine v gotovini. **Š. S.**

Vprašanje 110. Dolgujem na zaostalih davkih iz leta 1931./32. preko 3000 Din, od katerih sem en del že poravnal. Sedaj pa davčna uprava zahteva plačilo celotnega zaostanka. **Ali sem primoran plačati celoten zaostanek vključno delnemu plačilu, odnosno koliko imam uradno priznanega popusta?** (V. F. v P.)

Odgovor: Glede davčnih zaostankov do leta 1932. določa zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 18. februarja 1934., Sl. l. 17. iz l. 1934., da se dolžni državni neposredni davki plačajo v obrokih, in sicer, če znaša dolg dve petini enoletnega predpisa v treh obrokih, če znaša eno petino enoletnega predpisa, v dveh obrokih, če je pa manjši od ene petine enoletnega predpisa, pa doseže v plačilo že l. 1934.

Iz Vašega dopisa ni razvidno, koliko znaša celoleten predpis državnega neposrednega davka, vsled tega Vam ne moremo dati točnega odgovora. Vsekakor pa je jasno in brez vsakega dvoma, da Vam po nobenih predpisih ne pristaja nikakršen popust in da morate dolžni znesek v celoti poravnati bodisi v obrokih, bodisi naenkrat. **Š. S.**

Vprašanje 111. Prevzeti bi moral posestvo od svoje matere, a sem brez vsake gotovine. Ako naredimo predajno pogodbo, moram najeti posojilo, da poravnam pristojbine (desetek), ako mi pa da mati posestvo v oskrbovanje in napravi oporoko, v kateri mi ga zapušča po njeni smrti, sem v nevarnosti, da izgubim posestvo, ako bi mati vsled kakega nastalega nesporazuma oporoko preklicala. **Od česa se pri predajni pogodbi računa desetek, t. j. pristojbina, in ali se pri tem upoštevajo dolgovi?** (M. K. v C.)

Odgovor: Ako hočete takoj postati lastnik posestva, morate skleniti predajno pogodbo, s katero prenese mati posestvo na Vas. Predajna pogodba podlega daritveni pristojbini, ki znaša v tem primeru 1½ % od čiste vrednosti nepremičnin. Razen te pristojbine podlega pogodba tudi imobiliarni pristojbini, ki se odmerja po vrednosti nepremičnin. Ako znaša vrednost posestva do 7500 Din (30.000 kron), znaša prenosna pristojbina 1 %, ako pa presega vrednost 7500 Din, znaša prenosna pristojbina 1½ %. Pri določitvi daritvene pristojbine se upoštevajo dolgovi, pri imobiliarni pristojbini pa ne. V primeru pa, da se odločite za to, da mati napravi oporoko, v kateri Vas postavi za dediča njenega posestva, se lahko ognete nevarnosti preklica oporoke s tem, da se mati v oporoki prostovoljno odreče pravici, to oporoko iz kateregakoli razloga preklicati in založi oporoko pri sodišču ali pa pri notarju. V tem primeru postanete lastnik šele s podedovanjem. Dediščine so pa v direktni liniji do vrednosti 100.000 Din pristojbine proste. **Š. S.**

Vprašanje 112. Imam precejšnjo množino graha, ki sem ga izčistil iz pšenice. Grah je črn. **Ali smem grah pokrmiti prasičem in kakšno hranilno vrednost ima?** Ali se ga sploh izplača krmiti? (F. S. v P.)

Odgovor: Menda mislite na njivsko graščico ali grahorko ali grahor, kakor pravijo naši kmetovalci. Grahorka samanasebi ni škodljiva zdravju živine. Vprašanje pa je, če boste izčistili iz žita res samo graščico. Kajti nekatero seme je po velikosti vsaj podobno graščici, je pa lahko zelo strupeno, kakor n. pr. seme kokolja, omotne ljujke, škrobotca itd. Po mojem mnenju je bolje, da plevelnega semena ne krmite. **V. S.**

Vprašanje 113. Moja krava, ki je bila tretjič breja, se je po petih mesecih brejosti začela treti, kar je trajalo dva meseca. Po iztrebljenju

se je zopet pojavila, ne da bi ostala breja, dasi sem jo izpral pred drugim zaskokom s sodo bikarbono. Značilno je to, da krava drugi dan pojanja krvavi iz spolovil, če je zaskočena ali ne. Podobnih primerov je več v vasi. **Kaj je vzrok, da krave ne ostanejo breje?** (F. L. v B.)

Odgovor: Vzrokov, da krave izvržejo, če so že bile breje, oziroma da se sploh ne ubreje, je mnogo ter jih je vse v kratkem odgovoru nemogoče obravnavati. V tem primeru je plod Vaše krave v petem mesecu najbrže odmril, zgnil in se iz telečnika „iztrebil“. Pravijo, da se je krava iztrebila. Po iztrebljenju je v maternici zaostal dolgotrajen katar, ki sicer pojanja ni preprečil, ki je pa onemogočil novo oplojenje. Kravo bi bilo treba zdraviti ali z izpranjem maternice s primernimi zdravili ali pa z injekcijami, oziroma z vlaganjem pripravnih palčic, prepojenih s primernimi sredstvi, ki učinkujejo zdravilno na vneto in gnojno maternično sluznico. Najnovejše in najbolj učinkovito tako zdravilo je „entozon“ v obliki drobnih palčic. Seveda more zdravljenje voditi, oziroma izvršiti le živinozdravnik. V poštev prihaja tudi kužno izvrženje goved ter kužni nožnični katar krav, toda le tedaj, če so v Vašem hlevu na enak način bolne še druge krave. Če je več primerov v vasi, gre najbrže za slednjega, t. j. za kožni nožnični katar goved, ki je splošno razširjena bolezen in ki tudi povzroča zvrženje, oziroma onemogoča ubrejitve. Kako ga zdravimo, oziroma kako se ga očuvamo, o tem je bilo že češče razpravljano v „Kmetovalcu“, n. pr. v 7.—8. številki letnika 1934., str. 161, ali v 1. številki letnika 1932., str. 9.

Dr. V.

Družbene zadeve in razno.

VABILA

ki letnim zborom podružnic Kmetijske družbe v Ljubljani r. z. z. o. z.

Spored:

1. Čitanje pravilnika, zlasti § 2., 3., 6., 7., 8., 9. in 10.
2. Slučajnosti.

V nedeljo, 27. oktobra 1935.:

Borovnica, ob 1/8. uri v šoli.

Popravek. Na strani 232. letošnjega „Kmetovalca“ beri: „s 5 Din kolekovano prošnjo“ namesto: „s 15 Din kolekovano prošnjo“. Š.

Naši člani.

Predkratkim sta praznovala v naši občini 70 letnico svojega življenja in 30 letnico svojega delovanja pri kmetijski podružnici Dobrava pri Kropi dve pravi gorenjski korenini. **Jožef Varl,**

posestnik na Češnjici pri Podnartu na Gorenjskem, rojen l. 1865., ki je član in odbornik od ustanovitve podružnice, vseskozi vzoren in napreden gospodar, ki je svoje posestvo in gospodarska poslovanja tako izboljšal, da so ponos naše prelepe Gorenjske. Sedemdesetletnik je oče dveh še živih sinov in štirih hčera, a umrli so mu 4 sinovi in 2 hčeri, tako da je bilo skupno 12 otrok. Vkljub lepi starosti je slavljenec še čvrst in deloven ter se še vedno udeležuje društvenega delovanja. Naj živi še mnogo let in uživa trud svojega de'a!

Drugi slavljenec je **Peter Sitar**, posestnik na Miščah pri Podnartu, rojen l. 1865., ves čas od ustanovitve podružnice član in odbornik ter kmet, posestnik že nad 30 let. Sedemdesetletnik je oče 12 še živih otrok, 6 sinov in 6 hčera, zelo dober gospodar in skrben oče, ki je s svojo pridnostjo vzgojil dobro družino in dal študirati dva sinova srednje kmetijsko šolo, katero je eden že doštudiral, a drugi še študira, tako da bo njegova družina dala kmetiskemu stanu dva agronoma. Slavljencu želimo, da bi čakal še mnogo let v zdravju in sreči ter še vedno deloval v prid naši kmetijski podružnici.

Razno.

Ugotovitev brejosti pri kravah. V strokovnem časopisu „Pionirju“ je zanimiva razprava, kako se ugotovi brejost pri kravah po dveh mesecih. Postopek je sledeč: Sveže izmolženo mleko dotične krave spuščamo po kapljicah, da pada v kozarec sveže vode. Ako je krava breja, pade kaplja na dno in pusti skozi vodo mlečno sled. Pri nebreji kravi se pa mleko v vodi takoj razide, voda postane motna. Pripominjamo, da pade v več primerih kapljica mleka na dno, toda pri brejih kravah se voda ne zmoti, pri brejih se pa mleko razpusti že na vrhu vode.

Ostra zima. Neki angleški vremenoslovec prerokuje na podlagi položaja med zemljo, luno in soncem v vsemirju v letošnjem letu isto stanje, kakor je bilo l. 1564. Tedaj je bila silno huda zima, ki je povzročila velškansko škodo. Bajje je bilo lansko vreme slično letu 1562. Bomo videli.

Strjena smetana. V Ameriki izdelujejo na patentiran način čvrsto ali plastično smetano. Proizvajajo jo s posnemalniki iz polnomastnega mleka pri višji toploti in hitrejšim pogonom posnemalnika. Mleko teče iz posnemalnika kakor gost lak, na kar jo v posebnih posodah ohladijo na -5°C , tako da postane kakor maslo. Na ta način strjeno smetano razpošiljajo kakor maslo in jo porabniki zelo čislajo.

Traktorske zadrage v Švici. V Švici vpeljujejo čedalje bolj zadržno uporabo traktorjev na manjših posestvih, ki so se prav dobro obnesli.

Osobito zimsko prašenje, globoko oranje in riganje zemlje se na ta način hitreje in boljše ter cenejše obavi.

Nadzornik za trgovino z moštom in mladim vinom. Posebne prilike v ptujskem in ljutomerskem srezu, zlasti v Halozah, zahtevajo zaščito koristi vinogradnikov v času trgatve in v ta namen je potrebno nadzorstvo nad trgovino z mo-

štom in z vinom. Zato se določa na predlog Vinarskega društva v Mariboru g. Antona Šego, ravnatelja kmetijske šole v pokoju, za nadzornika trgovine z moštom in vinom v ptujskem in ljutomerskem srezu, in sicer za dobo od 10. oktobra do 30. novembra 1935. Njegova naloga je, da štiti koristi vinogradnikov po določenih čl. 28. in 29. zakona o notranji upravi.

VNOVČEVALEC

15. oktobra 1935.

Veliki I. jugoslovanski sadni sejm v Mariboru.

prideje združene poružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva ter Kmetijske družbe mariborskega okrožja. Sejm, pri katerem bo sodelovalo nad 20 gospodarskih edinic mariborskega okrožja, se bo vršil v dneh od 25. do 28. oktobra t. l. v veliki dvorani mariborske pivovarne „Union“ na Aleksandrovi cesti.

Že sedaj je prijavljenih skoraj 3000 vzorcev, t. j. pet vagonov najizbranejših pomoloških jabolčnih sort, ki bodo vzorno vložene v normalne ameriške zaboje. Mnogo jih bo tudi v holandskih zabojih.

Na sadnem sejmu bodo pokazali združeni producenti najboljše, kar more naš kmetovalec pridelati na svoji grudi. S tem bo dana sadnim trgovcem najlepša prilika za nakup znanih in priznanih naj-

boljših štajerskih jabolk. Letošnje leto so jabolka vsled ugodne letine izredno lepo dozorela, so povsem zdrava in kažejo vse znake izredne trpežnosti.

Ker so cene jabolkom v Sloveniji primerne, je pričakovati živahne kupčije, posebno še, ker bo reprezentiralo izloženo sadje velike zaloge, ki jih žele prodati kmetovalci trgovcem brez posredovanja iz prve roke.

Za to prireditve je veliko zanimanje med trgovskimi krogi, saj bodo imeli lepo priliko spoznati naš odlični sadni pridelek in se seznaniti z realnostjo in poštenostjo našega kmeta-producenta.

V bodoče se bodo vršili enaki sadni sejmi vsako leto.

Na sadnem sejmu bo tudi razstava grozdja in pokušanje znanih in priznanih štajerskih vin.

Kmetijska družba ima v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Novi trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju v Aškerčevi ulici; v Novem mestu; v Murski Soboti Prekmurje; v Slov. Konjicah; v Zagrebu, Gjorgjevičeva 23.

Tu navedene cene veljajo pri nabavi v Ljubljani; v drugih krajih se prištejejo še izdatki za prevoz iz Ljubljane. Za drugo blago, za katero niso cene navedene, zahtevajte pismene podatke.

Cene veljajo za nadrobne in vagnske pošiljke.

Sredstva za razkuževanje žita.

Uspulun, sredstvo za namakanje žita proti snetjavosti, zavitek po 250 g Din 32.—

Tillantin, sredstvo proti snetjavosti v zavitkih po 1 kg Din 44.—, 400 g po Din 24.— in 200 g po Din 12.—

Ceretan, sredstvo proti snetjavosti, v zavitkih po 200 g, po Din 7.50.

Krmila.

Koruza, suha, za mletev sposobna, po dnevni ceni. Vreče po lastni ceni. Pri vagnskem odjemu cene po dogovoru.

Pšenični otrobi, debeli 125 Din za 100 kg.

Klajno apno, v izvornih vrečah, težkih 50 kg po 2.75 Din za kg, na drobno 3.80 Din za kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolsče po 2.10 Din za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 5.50 za kg, na drobno Din 6.— za kg.

Ribje olje za živino, ročke po 5 kg 85 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po $\frac{3}{4}$ litra 14 Din, v steklenicah po $1\frac{1}{2}$ litra 28 Din; v posodo kupca po 16 Din za kg.

Provendeln, priznano redstvo v moderni svinjereji, v škatlah po 800 g po 20.— Din.

Živinska sol, v vrečah po 50 kg za 75 Din. Vreča pri 50 kg 12 Din.

Umetna gnojila.

Člani imajo poseben popust, ako se izkažejo z legitimacijo in ako gnojilo plačajo takoj pri prevzemu v skladišču. Pri pisмениh naročilih je rok plačila za dosego popusta 20 dni od datuma računa; sicer veljajo iste cene kot za nečlane.

Umetno gnojilo	Vsečina v %			Prodajna cena v Din za 100 kg							
	dušika	fosforne kisline	kalijska	pri vagonem odjemu		pri odjemu na vreče iz skladišča					
				franko	cena Din	Ljubljana	Maribor	Celje	Novo mesto	Konjice	Pucenci
a) Dušičnata gnojila:											
čilski soliter	16			vsaka post.	235	290	290	290	290	290	290
apneni dušik v vrečah	16			"	180	183	183	183	183	183	183
v ploč. posodah	16			"	195	200	200	200	200	200	200
apnena sečnina	16			"	255	258	258	258	258	258	258
sečnina	40			"	612	615	615	615	615	615	615
b) Fosfornokisla gnojila:											
Fosfatna žlindra				"	70	72	72	72	72	72	72
rudninski superfosfat		16		"	95	98	98	98	98	98	98
kostni superfosfat		¹⁸ / ₂₀		"	115	118	118	118	118	118	118
Thomasova žlindra		19%		Ljubljana*							
razklejana kostna moka		30%		"	97	100	103	103	103	103	104
c) Kalijska gnojila:											
kalijska sol			40	"	155	158	158	158	158	158	158
d) Mešana gnojila:											
nitrofoskal-Ruše	4	8	8	vsaka post.	140	143	143	143	143	143	143
nitrofoskal I.	8	6	8	"	170	173	173	173	173	173	173
nitrofos	4	12		"	130	133	133	133	133	133	133
surova kostna moka	4	12		Ljubljana	97	100	103	103	103	103	104
rožena moka	5	12		nakladalna postaja	217	220	223	223	223	225	224
e) Apneni prah (samo vagonске pošiljatve)											

po najnižji dnevni ceni

Tomaževa žlindra. 18% fosforne kisline po 130 Din za 100 kg. Vagonška dobava po dogovoru. Vsak % fosforne kisline po 6 Din več za 100 kg. Opozorjamo vse naročnike, da se ne moremo vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žlindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne za morejo blago dobavljati le po izpadu produkcije.

Cene za polvagonski odjem in kombinirane pošiljke raznih gnojil se odredajo od primera do primera. Pri odjemu gnojil na drobno, so cene primerno zvišane. Vse navedene cene veljajo do nadaljnjega ter se morejo po nabavnih stroških menjati. * Po dnevnih cenah.

Sadjarske in vrtnarske potrebščine.

a) Zatiiralna sredstva proti boleznim in škodljivcem na sadnem drevju in vrtu.

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, zlasti kaparje, zimsko zalego listnih in krvavih uši itd., v steklenicah po 1½ kg po 20 Din, v ročkah po 3½ kg 50 Din; v sodih po 100 kg Din 10.— za kg, v posodi kupca pa Din 11.— za kg.

„Hinsberg“ pasovi za lovljenje drevesnih škodljivcev, zavitek Din 27.—.

Arbocel papir, za napravo pasov v varstvo proti plezajočim mrčesom po deblu, v zavitkih približno 50 m 20 Din.

Arbocel lepilo za mazanje drevesnih pasov 250 g Din 14.50, 500 g Din 23.50, 1 kg Din 43.75.

Cepilna smola v škatlicah po ¼ kg 7 Din, ½ kg 13 Din, ¾ kg 25 Din.

Modra galica, — 5.50 Din, na drobno — vagonška naročila popust.

Zelenilo v zavitkih po 15 dkg Din 10.— ½ kg Din 25, 1 kg Din 50.

Žveplova pasta brozga zoper različne gli- vične bolezni, zlasti kodravost na breskvah in ples-

nobi, proti kaparjem in pršicam ter grizlicam, za zimsko in poletno zatiranje Din 6 v steklenici za kg; podružnicam cene po dogovoru.

Garkon zoper rastlinske škodljivce 15 Din.

Solbar, zavitki po 1 kg 27 Din, po 5 kg 26.50 Din za kg.

Kvasija (mušji les), izborna sredstvo za zatiranje raznih uši in grizočega mrčesa na sobnih in vrtnih rastlinah, zavitek Din 5.—.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg, na drobno v pločevinastih posodah 4½ kg 40 Din, v steklenicah 2 kg 15 Din, 1 kg 8 Din z embalažo vred. Po pošti se pošiljajo le pločevinaste posode.

Mazavo milo po 10 Din v posodi kupca.

Aphidon, sredstvo za pokončavanje listnih in krvave uši v posodi po 1 kg Din 50.—.

Nosprasen, zavitki po 5 kg Din 24 za 1 kg, 1 kg Din 30.

Nosprasič, zavitki po 5 kg 39 Din za kg, 1 kg 45 Din.

Zelo-pasta proti voluharjem Din 15.50, zrnje proti mišim Din 8 za zavitek.

Strilninova pšenica proti mišim po 25 g Din 4.—, po 50 g Din 6.—.

b) Sadjarsko in vrtnarsko orodje.

Najboljši cepilni noži Kunde-jevi, pripravni za vse načine cepljenja sadnega drevja, komad 40—102 Din.

Prvovrstni vrtni noži tvrdke Kunde-Dresden (obrezači), komad od 42 do 58 Din.

Brusni kamni za Kundejeve nože, za člane po 30 in 46 Din, za nečlane 31 in 48 Din.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja od 20 do 42 Din.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in goseničnih gnezd po 20, 50, 175 in 210 Din.

Drevesne škarje Kunde za obrezovanje visokega drevja od 45 do 190 Din.

Peresa za škarje, domače, 0,75 Din za komad.

Peresa za škarje, Kunde, 1,75 Din za komad.

Škarje za striženje mej ali vrzeli 65, 120 in 125 Din.

Drevesne žage od 40 do 90 Din.

Žični koški za varstvo pred zajcem komad 8 Din.

Drevesne ščetilnice (krtače) za čiščenje mahu in lišaja z debel in vej na starem drevju, za člane male 20, 22, velike 40 Din.

Strgulje za drevje, za strganje stare skorje na drevju po 25 in 35 Din.

Sadni obirači po 15 in 44 Din.

Pasti za voluharje 8 Din, cevke po 13 Din.

Lopate za štihanje, navadne, za člane 15 in 24 Din, za nečlane 16 in 25 Din.

Lopate za štihanje, Kunde, za člane 60 Din, za nečlane 63 Din.

Lopate za nakladanje (zajemalke) po 18 in 24 Din.

Grablje, železne, 10—16 zob, za člane po 11, 14, 17 in 18 Din, za nečlane vsake grablje 1 Dir dražje.

Grablje na valj, 5 in 10 zob, 80 Din.

Vile, železne, s tremi roglji po 14 Din, s štirim po 15 Din.

Vilaste lopate Kunde za rahljanje zemlje, za člane po 100 Din, za nečlane 105 Din.

Vile, garantirane, s tremi roglji 23 Din, s štirim 28 Din.

Vrtno zalivalke „Jajag“ 31 155 Din, 101 160 Din, 121 180 Din, 141 200 Din, 161 215 Din.

Motike sejalne, za člane komad 45 Din, za nečlane 47 Din.

c) Škropilnice za sadno drevje in vrtove.

Ročna škropilnica „Nova“, 1½ l vsebine 175 Din, „Dresdensia“ ¼ l 55 Din, ½ l 65 Din.

Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20, tvrdke Nechvile po 1300 Din z bambusovo cevjo vred; Vega, francoski sistem, po 1340 Din.

Samodelne nahrbtnne škropilnice Kovina: 16 l Din 1250.— z bambusovo cevjo vred.

Prevozna škropilnica za sadno drevje in hmelj „Vindex“, ročno prevozna z 5 m gumijevimi cevmi, 2 podaljška po 75 cm in patentnim razpršilnikom z eno cevjo po Din 2500.—.

Kultivatorji (ročni Kunde), po Din 24.—, 28.—, 32.—, 37.—.

Razpršilniki „Flick“ za visoko drevje po 110 Din komad.

Razpršilnik „Kovina“ po 35 Din.

Vinogradniške in kletarske potrebščine.

a) Zatriralna sredstva proti boleznim in škodljivcem na vinski trti.

Modra galica, 5,50 Din, na drobno; za vagonsko naročilo veljajo posebne cene.

Žveplo, dvojno vitilirano po 3,75 Din za kg.

Sajolidin (antiklor natrijev tiosulfat), vreče po 100 kg po 6,30 Din za kg, v manjših količinah po 6,50 Din za kg.

Urania zelenilo, v zavitkih po 15 dkg 10 Din, ½ kg 25 Din, 1 kg 50 Din.

b) Škropilnice in razni predmeti.

Rafija, liče po 13 Din kg.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel 440 Din, original Austria 440 Din, Jubila 480 Din.

Potrebščine k škropilnicam: Kolenca po 10 Din, dvojni razpršilnik 60 Din, prehodna pipa s cedilom Nechvile 90 Din, razpršilnik „Flick“ spodnji 40 Din, navadni razpršilnik, kapica 10 Din, igla 6 Din.

Gumijevе cevi za škropilnice 10×3 po 13 Din, 13×3 po 16 Din.

Gumijevе kroglice po 2,50 Din.

Gumijevе plošče po 10 Din za komad.

Gumijevi trakovi: Reithoffer Din 140; Rekord Din 120.

Žveplalniki, ročni, po 80 Din za komad.

c) Kletarske potrebščine.

Azbest Clarit za čiščenje vina po 80 Din za kg.

Eponit za čiščenje vina po 45 Din za kg.

Kalimetabisulfit 10 g po 0,75 Din, 1 kg 50 Din.

Žveplovı trakovi na azbestu po 16 Din za kg.

Tanin ali čreslovina popolnoma čisti, brez tujege okusa in duha za čiščenje in boljšo ohranitev vina, 5 dkg 40 Din, 10 dkg 60 Din, ¼ kg 120 Din.

Želatina, najboljše kakovosti za čiščenje vina (za odpravo zopernega duha, motnosti itd.) 5 dkg 20 Din, 10 dkg 40 Din, ¼ kg 80 Din, 1 kg 320 Din.

Kalijeva lužnina za določanje kisline v moštih, vinu in brezalkoholnih pijačah, ¼ l 20 Din, ½ l 35 Din, 1 l 65 Din, brez steklenice.

Kipelne vehe, steklene, velike po 75.— Din.

Kipelne vehe lončene velike 20 Din, male 15 Din.

Mollenkopfov kislinomer, komad 100 Din.

Alkoholometer za merjenje žganja, uradno preskušen, od 5—70 %, 100 Din.

Ebulioskop Maligand, uradno preskušen, 680 dinarjev.

Vinske in sadne stiskalnice z vsebino 100 litrov 1650 Din.

Sadni mlin Weiss 2500 Din.

Sadni mlin Č. 1200 Din.

Živinorejski in mlekarski predmeti.

a) Živinorejski predmeti.

Telečji napajalniki po 80.— Din.

Gumijevi seski za napajalnike, za člane po 24 Din, za nečlane po 25 Din.

b) Mlekarske potrebščine.

Posnemalnik Vega E za 75 l po 1200 Din; F2 za 140 l 1700 Din.

„Baltic“ posnemalnik D3 za 130 l, s podstavkom 1800 Din.

Posnemalnik „Milena“ 35 litrov po Din 860.—, 45 litrov po Din 980.—, 60 litrov po Din 1100.—.

Obročki za posnemalnike, mali po 5 Din, veliki po 10 Din.

Pinje, št. 1 za 51 po 620 Din, št. 2 za 101 po 750 Din.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka po profesorju Gerberju) 40 Din.

Sirišče, dansko, originalno Hansenovo, v prahu (iz Kodanja), v škatljicah po 25 g 14 Din, 50 g 26 Din, 250 g 110 Din, 500 g 210 Din.

Brzoparilnik Alfa, s pocinkanim kotlom, 80 literski po 2060 Din, 200 literski po 3350 Din.

c) Živinozdravniški predmeti.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek):

Požiralnikove cevi, za teleta 70 Din, za goved za člane 255 Din, za nečlane pa 260 Din.

Trokarji za teleta, za člane 45 Din, za nečlane 48 Din; za goved za člane po 50 Din, za nečlane 53 Din.

Irigatorji, kompletni (po 3 l), za člane po 70 Din, za nečlane 75 Din, (po 2 l) 65 Din, za nečlane 70 Din.

Škarje za obrezovanje parkljev, za člane po 200 Din, za nečlane 205 Din.

Zaustavljači, ponikljani, 60 Din.

Mlečni katetri po 7 Din.

Obroči za bike, navadni za člane 15 Din, za nečlane po 16 Din.

Toplomeri za merjenje vročine, za člane po 25 Din, za nečlane 26 Din, odnosno za člane 30 Din in nečlane 31 Din.

d) Perutninarski predmeti.

Znamke za perutnino, celoloidne, po 0,30 Din za komad, aluminijaste s številkamj po 0,75 Din za komad, ušesne znamke za živino po 1,50 Din za komad.

Aparat za kapunjenje Din 265.

Tehtnica za jajca, za člane 55 Din, za nečlane 60 Din.

Poljedelsko orodje in stroji.

a) Plugi in plužni deli.

Sackovi plugi in plužni deli: D9SS po 1200 Din, D8MN po 1100 Din, D7MN po 1060 Din, D6MNR 860 Din, D5MNR 760 Din, D6X po 760 Din, B6E 760 Din, E6WN 760 Din.

Obračevalni plug, NW7 po Din 1550.

Dvobrazdni plug, lahki ZRB6 po 1100 Din.

Glave: D9SS po 380 Din, D6 po 260 Din, D8MN po 400 Din, D8SS po 350 Din, D6MN 270 Din, URB za lesene pluge 150 Din, dvobrazdni SUN 420 Din, **obračevalna** HNW5 in 7 po 470 Din, **osipalna** DHUN 480 Din.

Lemeži za D7 po 35 Din, za D6 po 30 Din, za obračalne pluge po 35 Din.

Plazi za D6 in D7 po 30 Din za komad.

Črtala za D7 in D6 po 30 Din za komad.

Deske, Sack za D8MN po 140 Din, D7MN po 100 Din.

Plužna s peresnim podzemeljskim rahljačem, sistem Bendhack, po 1200 Din.

Izruvač za krompir, sedemdelni, ostane za nečlane 340 Din.

Osipalnik DHUN po 750 Din, BHR po 380 Din.

b) Njivske brane.

Dvodelna 4b, široka 166, težka 62 kg, 700 Din.

c) Travniške brane.

Travniške brane z zvezdnimi členki: Z1 široka 1.50 m, težka 44 kg, 740 Din; Z2 široka 1.85 m,

težka 52 kg po 810 Din; Z3 široka 1.50 m, težka 50 kg po 800 Din;

z noži: N3, široka 1.80 m, težka 78 kg 1030 Din; N2, široka 1.50 m, težka 67 kg po 920 Din.

Kombinirana travniška in njivska brana KW1, dvodelna, široka 1.50 m, težka 60 kg po 600 Din, njivska brana KW2, široka 2.25 m, težka 88 kg, **trodelna** po 1000 Din.

Brane na krožnike SE 10L 3500 Din.

d) Planeti ali okopalniki.

Planet št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, 700 Din; št. 18 180 Din.

Glave za planet, komad po 150 Din.

e) Sejalni stroji.

Sejalni stroj Sack, 1.50 m širok, devetvrstni BETTA po 4500 Din; H9 po 2700 Din.

Pracnerjev sejalni stroj „Budučnost“, trinajstvrstni po 4500 Din, petnajstvrstni po 4800 Din.

Senior ročne sejalice, H1 po 920 Din, L4 po 1150 Din.

f) Slamoreznice.

Slamoreznice Borek: VFSR12 z verigo po 2000 Din, FVS14 z verigo po 2000 Din, Volga na pogon 3150 Din, Mirna VFS12 po 1750 Din, 10 col 1650 Din.

g) Gnojnične sesalke.

Sesalke Monachia (gnojne pumpe) 330 cm za člane po 850 Din, 360 cm po 860 Din, 390 cm po 900 Din, 420 cm po 930 Din, 450 cm po 950 Din, 290/420 cm po 1050 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Sesalke, domači izdelek, v dolžini 3 m za člane 500 Din, 3,90 m 605 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Sesalke, F450 za člane 1000 Din, za nečlane 1020 Din.

Sesalka „Kremžar“, dolžina 3 m za člane 1050 Din, 3,50 m po 1100 Din, 4 m 1150 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Razpršilnik za gnojnične sode po 95 Din.

Ježekove gnojnične sesalke, 350 cm za člane 950 Din, 370 cm 1000 Din, 400 cm 1000 Din, 450 cm 1050 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

h) Trijerji in čistilniki.

Trijerji (originalni Hedovi), 11/2 po 3800 Din, V/2 po 6300 Din.

Zitočistilniki: „Č“ 1000 Din, „K“ 1350 Din, „E“ 1800 Din.

Sortator Banat 2200 Din.

i) Razni stroji in orodja.

Mlatilnice Paternioner — na motorni pogon 1800 Din; na ročni pogon 2200 Din, na pogon na vitelj 2380 Din.

Benzin motorji Lorenz, 3—4 KS 7000 Din.

Kose, za člane 25 Din, za nečlane 26 Din.

Kosilnice, dvovprežne „Knotek“ s 16 in 18 zobmi 4300 Din.

Kolo za kosilnico (nosilno kolo za drog) 350 Din.

Odlagalna priprava pri kosilnici žita 650 Din.

Robkač za koruzo, mali ročni po 65 Din, EMR po 1000 Din.

Drobiljač (šrotar) za oves EMO, po 1500 Din.

Brzoklepalnik „Stubaler“ po 375 Din za kom.

Reporeznice, domače, male po 370 Din, velike po 700 Din.

Drevesnica Kmetijske družbe v Ljubljani

Cenik in zaloga

sadnega drevja Kmetijske družbe v Ljubljani za jesen 1935 in spomlad 1936.

- Visokodebelne jabolane:** Rdeči astrahan, beličnik, Charlamovsky Grafenstein, pisani kardinal, gdanski robač, prinčevo jabolko, bellefleur, Antonovka, landsberška reneta, zlata parmena, dolenska voščenska, damasonov kosmač, Baumanova reneta, porenski krivopecelj, kanadka, Ontario, Boskopski kosmač, mošancgar, Jonathan, londonski peping, bobovec, Bojkovo jabolko in besniška voščenska . I. vrsta komad po Din 9[—]
II. vrsta komad po Din 4⁵⁰
- Pritlične jabolane (grmiči):** Rdeči astrahan, beličnik, Charlamovsky, Lord Sufield, gdanski robač, prinčevo jabolko, bellefleur, Antonovka, landsberška reneta, zlata parmena, Baumanova reneta, kanadka, Ontario, Boskopski kosmač, Jonathan, londonski peping, Bojkovo jabolko
I. vrsta komad po Din 12[—]
II. vrsta komad po Din 6[—]
- Visokodebelne žlahtne hruške:** Zgodnja zelena magdalenka, Klapovka, Viljamovka, Hardijevka ali Gellertovka, Avranška, kongresovka,
I. vrsta komad po Din 10[—]
II. vrsta komad po Din 5[—]
- Visokodebelne hruške „moštнице“:** Koroške moštнице in ozimke
I. vrsta komad po Din 10[—]
II. vrsta komad po Din 5[—]
- Pritlične hruške (grmiči):** Zgodnja zelena magdalenka, Klapovka, Viljamovka, Giffardovka, Salcburgerca, Amanliška, Krvavka, Angonlemka, Hardijevka, Dielovka, Mortielettovka, Aremberška, Kongresovka, Pastorjevka I. vrsta komad po Din 12[—]
II. vrsta komad po Din 6[—]
- Visokodebelne češplje:** Velika domača, Bosanska, laška, velika sladkor-na, Kirka, Velika rumena, Jefferson, zelena ringlo . I. vrsta komad po Din 10[—]
II. vrsta komad po Din 5[—]
- Visokodebelne črešnje:** Rana iz Marke, Koburška, Fromova, Napoleonovka
I. vrsta komad po Din 12[—]
- Visokodebelne višnje:** Lothovka in Hortenzija . . . I. vrsta komad po Din 10[—]
- Pritlične višnje:** Ostheimska, Senčna amarela, Lotovka, Velika Gobet, Minister Podbielski I. vrsta komad po Din 12[—]
- Visokodebelni orehi:** tankolupinasti I. vrsta komad po Din 10[—]
- Breskve:** Mayflower, Aleksander, Zmagovalka, Triumf, Mignon, Kraljica vrto I. vrsta komad po Din 10[—]
- Marelce:** Klosterneuburška, Breda, Ambroževa, Velika rana in Nancyska
I. vrsta komad po Din 15[—]
II. vrsta komad po Din 8[—]

Dobavna pojasnila naročnikom sadnega drevja.

Naročite drevesa pravočasno: jesenska oddaja se vrši koncem oktobra in dokler ne nastopi mraz, za spomladansko saditev naročite vsaj do 1. marca, ker sredi marca razpošiljamo drevje, dokler traja zaloga.

Vsem naročnikom so strokovni nasveti družbenih strokovnjakov brezplačno na razpolago. Naročniki sadnega drevja, ki žele kaka pojasnila, naj se ustno ali pismeno obrnejo tozadevno na Kmetijsko družbo v Ljubljani.

Cenjene odjemalce opozarjamo, da se družbena drevesnica nahaja sedaj na graščinskem zemljišču na Bokalcih pri Viču, odkoder se ekspedirajo večje pošiljke. **Nadrobna oddaja se vrši na dvorišču Kmetijske družbe, Novi trg 3.**

Vse sadne vrste v družbeni drevesnici so cepljene s cepiči iz najboljših sadonosnikov, ki izvirajo iz najrodovitnejših maternih dreves.

Naročila se sprejemajo le proti predplačilu ali proti ari, ostanek se pri pošiljavi brezpogojno povzame. Ob naročitvi pošljemo poštno položnico za nakazilo denarja. Pri vsaki naročitvi je točno navesti železniško postajo. Manj kot 10 dreves se ne pošilja po železnici. K avtobusom se dostavi samo plačano drevje. Kmetijska družba si pridržuje pravico poslati kako drugo pripravno vrsto dreves, če bi naročena vrsta že pošla.

Cene so franko postaja Ljubljana. Plačljivo in tožljivo v Ljubljani. Na zahtevo jamstvo za pristnost vrst za dobo 5 let.

Stroški za pošiljanje sadnega drevja po železnici so določeni za vsak ovoj in žel. vozni list po 15 Din. Pri naročilih preko 50 dreves se ovoji ne računajo. Pri odjemu preko 100 dreves 10% popusta.

Naročniki, ki žele drevesa osebno prevzeti pri Kmetijski družbi v Ljubljani, naj se zglase v družbeni pisarni: Novi trg 3.

Odrežili

Naročilnica!

Podpisani naročam iz drevesnice Kmetijske družbe sledeča drevesa, katera naj se pošljejo na postajo:

kom. visokih ali pritličnih	I. ali II. vrste po Din	Din
.....
.....
.....
.....
.....
.....
..... kom.	Ovoj, želez. vozni list in dovoz	15-

Skupaj: Din

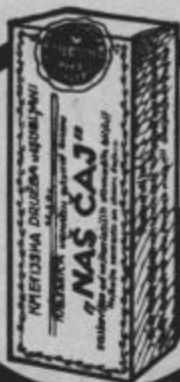
Da ne boste pošiljali po povzetju, mi pošljite izpolnjeno položnico radi predplačila.

Moj natančen naslov:

Zahtevajte pri Vašem trgovcu „Naš čaj“!

„NOVOST“

V PREHRANI NAŠE DOBE JE:

NAŠ ČAJ

Mešanica domačih čajnih rastlin!

Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Po odobrenju Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja v Beogradu z dne 11. maja 1935 l. S. br. 14.004 stavlja v promet:

KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z. o. z. V LJUBLJANI

Vsak napreden kmetovalec mora vedeti, da je

FOSFATNA ŽLINDRA

najcenejše fosforno gnojilo.

Gnojenje brez fosforja nima pravega uspeha, ker je fosforna kislina poleg kalija in dušika najvažnejše hranivo za vse rastline. Naši domači zemlji že od narave primanjkuje fosforja, zato ga moramo zemlji dodajati v obliki fosfornih gnojil. Kot napredni in štedljivi kmetovalci bomo naši po fosforju gladni zemlji dajali najcenejše fosforno gnojilo in sicer

Fosfatno žlindro, ki jo proizvaja iz domačih sirovin

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d. in njena podružnica Celje.

V zalogi je vedno pri Kmetijski družbi v Ljubljani in pri njenih skladiščih v Mariboru, Celju, Novem mestu, Murski Soboti, Konjicah in Ptujju.

Rud. Sackovi plugi

tovarna poljedelskih strojev in orodja

Leipzig podružnica **Wien**

V zalogi pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Mariboru in Celju

Kužni katar sramnice

in kužno zvrženje pri kravah škoduje tudi mlečnosti. Odvrtačevalno sredstvo „Bissulin“! Dobiva se samo na živinozdravniški recept. Najmanjše tvorniško pakovanje 25 svečic. Nepokvarljivo, brez duha, nestrupeno.

Proizvajalec: H. Trommsdorff, Chem. Fabrik, Aachen.

Zastopnik: „LYKOS“ Mr. K. Vouk, Zagreb
Jurjevska ul. 8.

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lan. tropine

ter vse v to str: ko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni potrebi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIĆ-ZANKL

tovarne olja, lakov in barv

družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIĆ

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

Vi želite modern v najnovejši obliki izdelan **klobuk**, oglejte si zalogo klobukov in čepic brezobvezno v trgovini pri:

Sprejemajo se popravila! **Mirko Bogataj**
Ljubljana, Stari trg 14

Oglasujte v Kmetovalcu!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1.

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. **Jamstvo za vse vloge** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. **Posojila** daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **Oskrbuje:** Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje. **Preskrbuje:** Čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta. **Blagajniške ure:** Ob delavnikih od 8—12¹/₂ in od 3—4¹/₂, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najvišji meri.

Ustanovljena 1881.

Stanje vlog nad 200,000.000— Din.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebeltov, in omastitev domače, posebno kladne živine. — Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevilna zahvalna pisma

Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din

Lekarna TRNKOCZY

LJUBLJANA, Mestni trg 4 (Zraven Rotovža)

J. BLASNIKA NASL.

Univerzitetna tiskarna

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

LJUBLJANA

Breg 10-12

Najstarejši grafični zavod Jugoslavije
izvršuje vse tiskovine najceneje in najsolidneje

USTANOVLJENA LETA 1828

Telefon 2847.

Brzjavni: „Kmeti dom“.

Rač. pošt. hran. št. 14.257.

Žiro račun: Narodna banka

Podružnici v

Kamniku in Mariboru

Za uredništvo odgovarja: Fr. Kafol. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela.
Tisk J. Blasnika nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. — Odgovoren L. Mikuš.